

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

INVESTIČNÁ POMOC V SR

ANALYTICKÁ SPRÁVA

DECEMBER 2018

ODBOR ANALYTICKÝ, SEKCIA STRATÉGIE

Úvod	5
1. Politika investičnej pomoci v SR	6
1.1. Koncepčné a strategické dokumenty	6
1.2. Legislatívna úprava poskytovania investičnej pomoci	7
1.3. Hlavní aktéri investičnej pomoci a ich kompetencie	10
2. Výsledky investičnej pomoci v SR	12
2.1. Základné údaje o investičnej pomoci v SR	13
2.2. Schválená investičná pomoc	15
2.3. Čerpaná investičná pomoc	20
3. Zhodnotenie a medzinárodné porovnanie investičnej pomoci	25
3.1. Zhodnotenie investičnej pomoci v SR	25
3.2. Porovnanie investičnej pomoci v SR a ČR (benchmarking)	34
4. Závěry a odporúčania	39
Odporúčané témy na kontrolu v oblasti investičnej pomoci v SR	40
Použité zdroje	42
Príloha Prijemcovia investičnej pomoci v SR v 2008 - 2017	44

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1: Legislatívna úprava základného zákona o investičnej pomoci	8
Tabuľka 2: Intenzity pomoci.....	9
Tabuľka 3: RACI analýza hlavných aktérov investičnej pomoci v rokoch 2008 – 2017	11
Tabuľka 4: Schválená a čerpaná investičná pomoc na obyvateľa podľa krajov za obdobie 2008 - 2017	26
Tabuľka 5: Porovnanie vybraných ukazovateľov - SR, kraje	27
Tabuľka 6: Altmanov index finančného zdravia firmy	31
Tabuľka 7: Rozdelenie prijímateľov pomoci za 2008 až 2017 podľa Altmanovho Z-skóre (2017) a regiónov	33
Tabuľka 8: Politika investičnej pomoci v SR a ČR.....	35

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obr. 1: Schválená investičná pomoc	13
Obr. 2: Investičná pomoc bez zmeny, zrušená a zmenená.....	14
Obr. 3: Investičná pomoc po zmenách	14
Obr. 4: Čerpaná Investičná pomoc	15
Obr. 5: Rozdelenie investičnej pomoci podľa krajiny pôvodu vlastníka za obdobie 2008 – 2017	15
Obr. 6: Schválená investičná pomoc a počet investičných zámerov za roky 2008 – 2017	16
Obr. 7: Schválená pomoc a počet zámerov za obdobie 2008 – 2017	16
Obr. 8: Schválená investičná pomoc a počet zámerov podľa jednotlivých krajov za obdobie 2008 – 2017	16
Obr. 9: Schválená pomoc na 1 pracovné miesto a plánované vytvorené pracovné miesta na roky 2008 – 2017	17
Obr. 10: Schválená pomoc na 1 prac. miesto a plánované pracovné miesta podľa krajov za obdobie 2008 – 2017	18
Obr. 11: Schválená investičná pomoc podľa foriem a oblastí za obdobie 2008 – 2017	19
Obr. 12: Schválená investičná pomoc podľa foriem spolu za obdobie 2008 – 2017	19
Obr. 13: Plánované vytvorené pracovné miesta podľa oblastí za obdobie 2008 – 2017	19
Obr. 14: Schválená investičná pomoc podľa odvetví a foriem za obdobie 2008 – 2017	20
Obr. 15: Schválená a čerpaná investičná pomoc za obdobie 2008 – 2017	21
Obr. 16: Schválená a skutočne čerpaná investičná pomoc podľa krajov za obdobie 2008 – 2017	21
Obr. 17: Schválená a skutočne čerpaná investičná pomoc podľa foriem za obdobie 2008 – 2017	22
Obr. 18: Schválená a skutočne čerpaná investičná pomoc podľa oblastí za obdobie 2008 – 2017	23
Obr. 19: Čerpaná investičná pomoc podľa oblastí za roky 2008 – 2017 (%).....	24
Obr. 20: Schválená a skutočne čerpaná investičná pomoc podľa odvetví za obdobie 2008 – 2017	24
Obr. 21: Schválená investičná pomoc a HDP na obyvateľa v PKS v krajocho.....	28
Obr. 22: Schválená investičná pomoc a miera evidovanej nezamestnanosti v krajocho.....	29
Obr. 23: Čerpaná investičná pomoc a HDP na obyvateľa v PKS v krajocho.....	29
Obr. 24: Čerpaná investičná pomoc a miera evidovanej nezamestnanosti v krajocho.....	30
Obr. 25: Investičná pomoc v najmenej rozvinutých okresoch za obdobie 2008 – 2017	30
Obr. 26: Schválená investičná pomoc (2008 – 2017) a jej prijímatelia podľa Altmanovho Z-skóre (2017).....	32
Obr. 27: Čerpaná investičná pomoc (2008 – 2017) a jej prijímatelia podľa Altmanovho Z-skóre (2017).....	32
Obr. 28: Ukazovatele investičnej pomoci v SR a ČR za obdobie 2008 – 2017	36
Obr. 29: Schválená investičná pomoc a počet zámerov v SR a v ČR za roky 2008 – 2017	37
Obr. 30: Oblasti investičnej pomoci v ČR za obdobie 2008 – 2017	37
Obr. 31: Oblasti investičnej pomoci v SR za obdobie 2008 – 2017	37
Obr. 32: Schválená investičná pomoc v SR podľa odvetvového zamerania za obdobie 2008 – 2017	38
Obr. 33: Schválená investičná pomoc v ČR podľa odvetvového zamerania za obdobie 2008 – 2017	38

ZOZNAM BOXOV

BOX 1: Politika investičnej pomoci v SR v období 2008 – 2017	6
BOX 2: Schválená investičná pomoc v období 2008 – 2017	12
BOX 3: Čerpaná investičná pomoc v období 2008 – 2017	13
BOX 4: Zhodnotenie prínosu investičnej pomoci	25
BOX 5: Porovnanie investičnej pomoci v SR a ČR.....	34

ZOZNAM SKRATIEK

SKRATKA	VÝZNAM
BA	Bratislavský kraj
BB	Banskobystrický kraj
ČR	Česká republika
DHM	dlhodobý hmotný majetok
DNM	dlhodobý nehmotný majetok
EHP	Európsky hospodársky priestor
EK	Európska komisia
ES	Európske spoločenstvo
EÚ	Európska únia
HDP	hrubý domáci produkt
KE	Košický kraj
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NR	Nitriansky kraj
NRO	najmenej rozvinuté okresy
OSN	Organizácia spojených národov
p.b.	percentuálny bod
PKS	parita kúpnej sily
PM	pracovné miesto
PO	Prešovský kraj
PVV	Programové vyhlásenie vlády
SARIO	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
SR	Slovenská republika
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TN	Trenčiansky kraj
TT	Trnavský kraj
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ZA	Žilinský kraj
ZFEÚ	Zmluva o fungovaní Európskej únie

Európska komisia (EK), ako orgán Európskej únie (EÚ) zodpovedný za oblasť štátnej pomoci, požaduje za presne určených podmienok¹ od členských krajín pravidelné hodnotenie systému poskytovania investičnej pomoci s cieľom vyhodnotiť efektívnosť štátnej pomoci v celej EÚ (investičná pomoc je formou štátnej pomoci). Pravidelný monitoring a hodnotenie sú základným nástrojom na zlepšovanie fungovania investičnej pomoci, pre proces rozhodovania a pre zmeny v legislatíve, a tým aj pre znižovanie rozdielov medzi regiónmi.

V súvisiacich dokumentoch a legislatívnych materiáloch sa uvádza viacero pojmov, ktoré súvisia s investičnou pomocou ako je investičná pomoc, investičný stimul, regionálna štátna pomoc, regionálna investičná pomoc a pod. Regionálna investičná pomoc² je forma štátnej pomoci, ktorá je určená na pomoc rozvoju najviac znevýhodnených regiónov EÚ vrátane SR, prostredníctvom podpory investícií a vytvárania pracovných miest na udržateľnom základe. Jej cieľom je znižovať regionálne rozdiely, podporiť domácich a zahraničných investorov, ako aj malých a stredných podnikateľov, ktorí majú prevádzku v týchto regiónoch. V znevýhodnených oblastiach môže byť poskytnutá na podporu zakladania nových prevádzkarní, rozširovanie výrobných kapacít existujúcich prevádzkarní, diverzifikáciu výroby určitej prevádzkarne alebo zásadnú zmenu celkového výrobného procesu existujúcej prevádzkarne v priemyselnej výrobe, pri vybudovaní technologického centra alebo centra podnikových služieb (predtým centra strategických služieb). Regionálna investičná pomoc prispieva k ekonomickej, sociálnej a územnej súdržnosti členských krajín a EÚ ako celku. Pre zjednotenie pojmov v tejto analytickej správe je použitý pojem investičná pomoc, ktorý sa používa aj v najnovšom zákone o regionálnej investičnej pomoci.

Cieľom analytickej správy je poskytnúť verejnosti informácie o politike investičnej pomoci v SR za posledných desať rokov a ex-post zhodnotiť prínos čerpanej investičnej pomoci pre jednotlivé regióny. Otázkou je, či investičná pomoc prispela k hospodárskemu rozvoju SR, znižovaniu regionálnych rozdielov, k rastu zamestnanosti a k podpore menej rozvinutých regiónov. Okrem regionálneho aspektu (znižovanie regionálnych rozdielov, stabilita a rozvoj prijímateľov investičnej pomoci v regiónoch) je analyzovaný aj odvetvový aspekt čerpanej investičnej pomoci. Čiastkovým cieľom je navrhnúť témy na kontrolnú činnosť NKÚ SR.

Prvá kapitola analytickej správy podáva základné informácie o politike investičnej pomoci z pohľadu koncepčných a strategických dokumentov, legislatívy a úloh hlavných aktérov investičnej pomoci. Druhá kapitola hovorí o konkrétnych ukazovateľoch schválenej a čerpanej investičnej pomoci v SR. Cieľom tretej kapitoly je zhodnotiť systém investičnej pomoci v SR, analyzovať vplyv čerpanej investičnej pomoci na regionálne ukazovatele a porovnať systém investičnej pomoci v SR s politikou investičnej pomoci v ČR. Vyústením analytickej správy je štvrtá kapitola, ktorá formuluje závery a odporúča témy/oblasti na kontrolnú činnosť.

Analytická správa je založená na údajoch o schválenej a čerpanej investičnej pomoci, získaných z Ministerstva hospodárstva SR (MH SR), Ministerstva financií SR (MF SR) a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR). Údaje o regiónoch sú čerpané zo Štatistického úradu SR, údaje pre medzinárodné porovnanie z Eurostatu, agentúry SARIO a CzechInvest, a ďalšie údaje o prijímateľoch investičnej pomoci z databázy FinStat. Pre hodnotenie investičnej pomoci bolo zvolené obdobie posledných desiatich rokov, t. j. 2008 až 2017, v ktorom sa schválilo 106 investičných zámerov pre 100 prijímateľov investičnej pomoci. Začiatok analyzovaného obdobia korešponduje so začiatkom účinnosti zákona č. 561/2007 Z. z.³ a koniec analyzovaného obdobia zase približne zodpovedá zavedeniu nového zákona č. 57/2018 Z. z.⁴, ktorý platí od 1. 4. 2018. Údaje sa vyhodnotili len v sledovanom časovom období 2008 – 2017 a za 106 zámerov, t. j. nie je zohľadnený v plnej miere časový posun pri čerpaní investičnej pomoci.⁵

¹ Nariadenie EK č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy.

² Tamtiež.

³ Zákon o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 29. 10. 2007

⁴ Zákon o regionálnej investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

⁵ V hodnotení nie sú zahrnutí prijímatelia, ktorým bola schválená investičná pomoc ešte pred rokom 2008 a čerpali ju až po roku 2008 a ani údaje o čerpaní prijímateľov, ktorým bola schválená investičná pomoc v rokoch 2008 - 2017, ktorí ju čerpali až v roku 2018.

1. POLITIKA INVESTIČNEJ POMOCI V SR

BOX 1: Politika investičnej pomoci v SR v období 2008 – 2017

- Rámec pre realizáciu politiky investičnej pomoci v SR stanovuje legislatíva na úrovni EÚ aj SR. Na úrovni EÚ boli určené predovšetkým tzv. intenzity pomoci pre jednotlivé regióny spojené s programovým obdobím pre EÚ fondy, naposledy stanovené na obdobie 2014 – 2020. V SR od vzniku investičnej pomoci až doteraz boli v platnosti a účinnosti 3 tzv. základné zákony o investičnej pomoci, na ktoré nadväzujú vykonávacie predpisy.
- V procese legislatívneho vývoja zákona o investičnej pomoci je vidieť pozitívny posun. Pri jej poskytovaní sa prešlo od všeobecného definovania podmienok ku konkrétnejším a od podpory širokého okruhu podnikateľských aktivít investorov k presne vymedzeným. Tento posun vedie k vytváraniu vhodnejších podmienok pre znižovanie regionálnych rozdielov.
- Poskytovanie investičnej pomoci koordinovalo a usmerňovalo MH SR. Konečné rozhodnutie však mala vláda SR. Do procesu spracovania žiadostí, schvaľovania, kontroly a monitorovania boli zahrnutí aj ďalší aktéri (ministerstvá ako napr. MPSVR SR, MŽP SR, MF SR, MDV SR).
- Proces monitorovania prijímateľov investičnej pomoci bol zabezpečený len prostredníctvom predkladania ročných a záverečných správ prijímateľmi investičnej pomoci v písomnej forme.

1.1. Konceptné a strategické dokumenty

Politika vlády v oblasti investičnej pomoci vychádza zo strategických dokumentov formulovaných na úrovni EÚ, ktoré premieta do konceptných dokumentov na úrovni SR. Stratégia Európa 2020 v rámci definovaných priorít (inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast) hovorí o jednej zo siedmich hlavných iniciatív a to *Priemyselná politika vo veku globalizácie, ktorá má zlepšovať podnikateľské prostredie*, a tiež o *posilnení hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti členských krajín a EÚ*, ktorá je podporovaná aj prostredníctvom regionálnej investičnej pomoci.

V rámci európskeho semestra vznikajú národné programy reforiem (prvý komplexný program reforiem SR v rámci Stratégie Európa 2020 bol pripravený v roku 2011) a programy stability, ktoré sa pripravujú na národnej úrovni každý rok. V oboch dokumentoch sa zdôrazňuje aj dôležitosť investičnej pomoci.

V období 2008 až 2017 sa politika investičnej pomoci objavuje aj v programových vyhláseniach vlády SR (PVV), a to na roky 2006 – 2010, 2010 – 2014, 2012 – 2016 a 2016 – 2020.

V PVV na roky 2006 – 2010⁶ sa v časti s názvom *Hospodárska politika, Podnikanie, investície a regionálny rozvoj* uvádza, že vláda SR zachová kontinuitu prijatých pravidiel na poskytovanie individuálnej štátnej pomoci s dôrazom na podporu investičných projektov z oblasti znalostnej ekonomiky a projekty s vyššou pridanou hodnotou, a že pripraví aj nový zákon o investičných stimuloch, ktorý zabezpečí rovnoprávnosť domácich a zahraničných investorov a transparentnosť procesu poskytnutia investičných stimulov. V tomto dokumente sa vláda SR taktiež zaviazala, že analyticky zhodnotí efektívnosť poskytovania investičných stimulov vo väzbe na regionálny a ekonomický rozvoj SR.

V rámci PVV na obdobie rokov 2010 – 2014,⁷ v časti *Hospodárska politika, investície a regionálny rozvoj* sa spomína, že vláda SR sprehľadní pravidlá pre poskytovanie investičnej pomoci tak, aby podporovala vytváranie pracovných miest v oblastiach s vysokou nezamestnanosťou, zvyšovanie pridanej hodnoty v priemysle a transfer najnovších poznatkov do praxe. Pri návrhoch pravidiel pre poskytovanie investičnej pomoci uplatní aj osvedčené skúsenosti získané pred rokom 2006, kedy bol dosiahnutý najefektívnejší rast investícií. Okrem toho sa vláda SR zaviazala zrealizovať pre zaostalejšie regióny a regióny s vysokou nezamestnanosťou pilotné referenčné projekty na prilákanie investícií v spolupráci s prichádzajúcimi alebo existujúcimi investormi.

⁶ Úrad vlády SR (2006). Programové vyhlásenie vlády SR 2006 – 2010, dostupné na: http://www.vlada.gov.sk/data/files/979_programove-vyhlasenie-vlady-slovenskej-republiky-od-04-07-2006-do-08-07-2010.pdf

⁷ Úrad vlády SR (2010) Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie rokov 2010 – 2014, dostupné na: http://www.vlada.gov.sk/index.php?cms_location=programove-vyhlasenie-vlady-sr-na-obdobie-rokov-2010-2014

V rámci PVV na roky 2012 – 2016 sa v časti *Aktivizácia investičnej činnosti* uvádza, že vláda vytvorí podmienky na priaznivú investičnú klímu pre domácich aj zahraničných investorov. Okrem toho vláda deklarovala, že bude podporovať investície využívajúce najlepšie dostupné technológie s minimálnym dopadom na životné prostredie. Agentúru pre investície reformuje na medzi inštitucionálny subjekt, ktorý musí zvýšiť intenzitu vyhľadávania nových kvalitných investorov vo všetkých oblastiach.

Investičnej pomoci sa venuje aj PVV 2016 – 2020⁸. V časti *Hospodárska politika* sa uvádza, že agentúra SARIO bude vyhľadávať investičné možnosti pre domácich a zahraničných podnikateľov, uskutočňovať zodpovedajúcu post investorskú starostlivosť s cieľom dynamizovať exportné možnosti hospodárstva SR, vytvárať podmienky pre rast zamestnanosti. V časti *Politika odstraňovania rozdielov medzi regiónmi* podľa zákona č. 336/2015 Z. z.⁹, bude vláda podporovať špeciálny zvýhodnený režim, ktorý sa vzťahuje na najmenej rozvinuté okresy. Ide predovšetkým o prednostný prístup k podpore z európskych fondov, zásadne výhodnejšie podmienky pre získanie investičných stimulov a zvýhodnené podmienky pre tvorbu pracovných miest.

1.2. Legislatívna úprava poskytovania investičnej pomoci

Problematiku investičnej pomoci v SR upravuje tak legislatíva na úrovni EÚ, ako aj legislatíva na národnej úrovni. Základnú legislatívu na úrovni EÚ predstavuje predovšetkým:

- Nariadenie komisie (EÚ) č. 651/2014¹⁰,
- Úradný vestník Európskej únie č. C 209/1¹¹,
- Úradný vestník EÚ č. C 54/8¹².

Legislatívu na národnej úrovni predstavuje tzv. základný zákon týkajúci sa investičnej pomoci, ktorý sa postupne v období od roku 2002 menil a bol účinný a platný v znení týchto zákonov:

- Zákon č. 565/2001 Z. z. – Zákon o investičných stimuloch¹³ a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý bol účinný od 1.1.2002 do 31.12.2007, (prvý tzv. základný zákon)
- Zákon č. 561/2007 Z. z. – Zákon o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 29. 10. 2007, ktorý bol účinný od 1. 1. 2008 do 31. 3. 2018 a v priebehu platnosti a účinnosti bol niekoľkokrát novelizovaný¹⁴ (druhý tzv. základný zákon)
- Zákon č. 57/2018 Z. z. – Zákon o regionálnej investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý platí od 1. 4. 2018 (tretí tzv. základný zákon).

Základný zákon dopĺňali vykonávacie predpisy, ktoré stanovovali hlavne maximálnu intenzitu investičnej pomoci a výšku investičnej pomoci v jednotlivých regiónoch SR. Na základnú legislatívu v oblasti investičných stimulov, investičnej pomoci nadväzujú ďalšie zákony.¹⁵

⁸ Úrad vlády SR (2016) Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2016 – 2020, dostupné na: <http://www.vlada.gov.sk/programove-vyhlasenie-vlady-sr-na-roky-2016-2020/?pg=2>

⁹ Zákon č. 336/2015 Z. z.⁹ o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

¹⁰ Nariadenie komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Text s významom pre EHP) č. COM (2017)

¹¹ Úradný vestník Európskej únie č. C 209/1 z 23. 7. 2013, Oznámenia inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Európskej únie, Európska komisia, Usmernenie o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020 (text s významom pre EHP) (2013/C 209/01)

¹² Úradný vestník EÚ č. C 54/8 zo 4. 3. 2006, Usmernenia pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007 – 2013 (text s významom pre EHP)

¹³ Investičný stimul a investičná pomoc sú totožné pojmy. Počas platnosti a účinnosti prvého tzv. základného zákona o investičnej pomoci sa používal pojem investičný stimul. V druhom a treťom tzv. základnom zákone sa už používa pojem regionálna investičná pomoc. Regionálna investičná pomoc, ako druh štátnej pomoci, je určená na pomoc rozvoju najviac znevýhodnených regiónov Slovenska, a to prostredníctvom podpory investícií a vytvárania pracovných miest na udržateľnom základe.

¹⁴ Zákon č. 561/2007 Z. z. mal v priebehu 10 rokov účinnosti 11 novelizácií (priame novely: zákon č. 56/2009 Z. z., zákon č. 231/2011 Z. z., zákon č. 70/2013 Z. z., zákon č. 62/2015 Z. z. a nepriame novely: zákon č. 547/2011 Z. z., zákon č. 352/2013 Z. z., zákon č. 102/2014 Z. z., zákon č. 336/2015 Z. z., zákon č. 358/2015 Z. z., zákon č. 389/2015 Z. z. a zákon č. 315/2016 Z. z.).

¹⁵ Zákon č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov; Zákon č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;

Zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci z 24. 8. 1999;

Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) a iné.

Porovnanie tzv. základného zákona o investičnej pomoci platného v hodnotenom období 2008 – 2017 so v súčasnosti platným zákonom v najdôležitejších vybraných oblastiach uvádza Tabuľka 1.

Tabuľka 1: Legislatívna úprava základného zákona o investičnej pomoci

Zákon	z. č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci	z. č. 57/2018 Z. z. o regionálnej investičnej pomoci
Predmet zákona	všeobecné podmienky na poskytovanie regionálnej investičnej pomoci a pomoci na podporu zamestnanosti, pôsobnosť orgánov verejnej správy pri poskytovaní investičnej pomoci a kontrole jej použitia na účel hospodárskeho rozvoja a vytvárania pracovných miest na území SR	poskytovanie regionálnej investičnej pomoci, práva a povinnosti prijímateľa investičnej pomoci a pôsobnosť orgánov štátnej správy pri poskytovaní investičnej pomoci a kontrole jej použitia
Účinnosť zákona	od 1. 1. 2008 do 31. 3. 2018	od 1. 4. 2018
Definícia investičnej pomoci	regionálna investičná pomoc a pomoc na podporu zamestnanosti	regionálna investičná pomoc
Forma investičnej pomoci	dotácie na obstaraný dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok	dotácie na dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok
	úľavy na dani z príjmu	úľavy na dani z príjmov
	príspevok na vytvorenie nového pracovného miesta	príspevok na vytvorené nové pracovné miesta
	prevod nehnuteľného majetku alebo zámeny nehnuteľného majetku za cenu nižšiu, ako je všeobecná hodnota majetku	prevod nehnuteľného majetku alebo nájmu nehnuteľného majetku za hodnotu nižšiu, ako je hodnota nehnuteľného majetku alebo hodnota nájmu nehnuteľného majetku stanovená znaleckým posudkom
Podporované oblasti	priemyselná výroba, technologické centrá, centrá strategických služieb, cestovný ruch	priemyselná výroba, technologické centrum, priemyselná výroba kombinovaná s technologickým centrom, centrum podnikových služieb – prioritné oblasti, určené na základe relevantných odvetví a technológií
Oprávnené náklady investičného zámeru	dlhodobý hmotný majetok (pozemky, budovy, strojové a technologické zariadenia), zahrnutý do majetku prijímateľa a využívaný výhradne prijímateľom najmenej päť rokov	investičné náklady na obstaraný dlhodobý hmotný majetok (pozemky, budovy, stroje, prístroje a zariadenia)
	dlhodobý nehmotný majetok (transfer technológií, patentné práva, licencie, know-how alebo nepatentové technické poznatky), zahrnutý do majetku prijímateľa a odpisovaný a využívaný výhradne prijímateľom najmenej päť rokov	investičné náklady na obstaraný dlhodobý nehmotný majetok (priemyselné práva, know-how a licencie) a na nájom pozemkov a budov
	výška miezd pred zdanením zamestnancov prijatých na pracovné miesta vytvorené v súvislosti s investičným zámerom vrátane poistného na verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za obdobie dvoch rokov	mzdové náklady (súčet mesačnej mzdy zamestnancov prijatých na nové pracovné miesta v súvislosti s realizáciou investičného zámeru pred zdanením vrátane poistného na verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie vynaložené za obdobie 24 mesiacov)
	-	kombinácia investičných nákladov na obstaraný dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok so mzdovými nákladmi
Kontrola investičnej pomoci	MH SR, MDVRR SR pre oblasť cestovného ruchu, ¹⁶ MPSVR SR prostredníctvom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, príslušný správca dane a MŽP SR	MH SR (dotácia na dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok, prevod alebo nájom nehnuteľného majetku), príslušný správca dane (úľava na dani z príjmov), MPSVR SR prostredníctvom ÚSPVR (príspevok na vytvorené nové pracovné miesta)

Zdroj: Zákon č. 561/2007 Z. z., zákon č. 57/2018 Z. z.
spracovanie: NKÚ SR

¹⁶ V zmysle Zákona č. 231/2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 56/2009 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, účinného od 1. 8. 2011.

Počas platnosti a účinnosti tzv. základných zákonov o investičnej pomoci na investičnú pomoc nebol a nie je právny nárok. Celý proces poskytovania investičnej pomoci koordinovalo, usmerňovalo a aj naďalej koordinuje a usmerňuje MH SR. Konečné slovo o poskytnutí investičnej pomoci mala aj má vláda SR, ktorá rozhoduje o poskytnutí investičnej pomoci.

V tzv. základnom zákone č. 561/2007 Z. z ako poskytovateľ investičnej pomoci vystupovalo MH SR (od 1. 8. 2011 MDVRR SR v prípade investičnej pomoci pre oblasť cestovného ruchu), MF SR prostredníctvom správcu dane, MPSVR SR prostredníctvom ÚPSVR, vlastník alebo správca nehnuteľnosti vo vecnej pôsobnosti orgánov verejnej správy. Samotná žiadosť o poskytnutie investičnej pomoci sa predkladala na MH SR (v prípade cestovného ruchu na MDVRR SR), ktoré zabezpečili vypracovanie odborného posudku investičného zámeru a jeho posúdenie a následne aj vypracovanie ponuky investičnej pomoci. Obidve ministerstvá zároveň predkladali jednotlivé žiadosti na rokovanie vlády SR a po schválení vládou SR nakoniec vydali rozhodnutie o schválení investičnej pomoci.

Nová legislatíva úprava tzv. základného zákona (zákon č. 57/2018), platná od 1.4.2018 berie do úvahy regionálny rozmer investičných zámerov, čím vytvára väčší priestor pre znižovanie regionálnych rozdielov v SR. Podporuje investície do moderných technológií a činností s vysokou pridanou hodnotou. Upúšťa od požiadavky vytvárania pracovných miest v priemyselnej výrobe a v oblasti technologických centier a centier podnikových služieb nahrádza podmienku zamestnania určitého podielu vysokoškolsky vzdelaných ľudí podmienkou vyplácania vyšších ako priemerných miezd v danom okrese. Sprísňuje hodnotenie investičných zámerov žiadateľov a podmienky pre poskytnutie investičnej pomoci.

Tzv. základné zákony uvádzajú maximálnu intenzitu investičnej pomoci,¹⁷ ktorá sa nesmie prekročiť. Jej výška sa v priebehu platnosti uvedených dvoch tzv. základných zákonov vyvíjala rôzne. Minulá a aj súčasná legislatíva fixuje možnú výšku investičnej pomoci priamo na konkrétny región.

Usmernenie pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007 – 2013 uvádzalo pre jednotlivé regióny SR intenzity pomoci, ktoré platili počas platnosti druhého základného zákona o investičnej pomoci. Usmernenie o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020 uvádza mapu regionálnej štátnej pomoci, ktorá platí od 1. júla 2014 do 31. decembra 2020, t. j. počas platnosti a účinnosti oboch tzv. základných zákonov o investičnej pomoci (Tabuľka 2).

Tabuľka 2: Intenzity pomoci	
a/ Mapa regionálnej štátnej pomoci 2007 – 2013)	
Regióny oprávnené na pomoc podľa článku 87(3) (a) Zmluvy o ES pre obdobie od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2013	Strop pre investičnú pomoc ¹⁸
Západné Slovensko	40 %
Stredné Slovensko	50 %
Východné Slovensko	50 %
Regióny oprávnené na pomoc podľa článku 87(3)(c) Zmluvy o ES pre obdobie od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2008	Strop pre investičnú pomoc
okres Bratislava II	10 %
okres Bratislava III	10 %
okres Bratislava IV	10 %
okres Bratislava – mestská časť Čunovo	10 %
okres Bratislava – mestská časť Jarovce	10 %
okres Bratislava – mestská časť Rusovce	10 %
okres Malacky	10 %
okres Senec	10 %

¹⁷ GGE (Gross Grant Equivalent) predstavuje podiel celkovej súčasnej (diskontovanej) hodnoty investičnej pomoci k súčasnej (diskontovanej) hodnote oprávnených nákladov investičného zámeru; vyjadruje sa v %. Platí, že súčet maximálnych intenzít uplatniteľných jednotlivých foriem investičnej pomoci nesmie prekročiť maximálnu intenzitu investičnej pomoci, stanovenú usmernením o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020 a usmernením pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007 – 2013, uverejnených v úradných vestníkoch EÚ č. 2013/C 209/01 a č. 2006/C 54/08

¹⁸ Pre investičné projekty s oprávnenými nákladmi neprevyšujúcimi 50 mil. eur, sa predmetné stropy intenzity pomoci môžu zvýšiť o 10 p.b. pre stredné podniky a o 20 p.b. pre malé podniky definované podľa odporúčania Komisie zo 6. mája 2003, týkajúce sa definície mikro, malých a stredných podnikov (Ú. v. ES L 124, 20. 5. 2003, s. 36). Pre veľké investičné projekty s oprávnenými nákladmi nad 50 mil. EUR sú predmetné stropy intenzity štátnej pomoci predmetom úprav podľa bodu 67 usmernení pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007 – 2013 (2006/C 54/08), Ú. v. ES C 54, 4. 3. 2006.

b/ Mapa regionálnej štátnej pomoci 2014 – 2020	
Regióny oprávnené na pomoc podľa článku 107 ods. 3 písm. a) ZFEÚ	Maximálna intenzita pomoci ¹⁹
Bratislavský kraj	0 %
Západné Slovensko	25 %
Stredné Slovensko	35 %
Východné Slovensko	35 %

Zdroj: Úradný vestník EÚ č. C 54/8 zo 4. 3. 2006, *Usmernenia pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007 – 2013 (text s významom pre EHP)* (2006/C 54/08)

Úradný vestník Európskej únie č. C 209/1 z 23. 7. 2013, *Oznámenia inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Európskej únie, Európska komisia, Usmernenie o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020 (text s významom pre EHP)* (2013/C 209/01)

1.3. Hlavní aktéri investičnej pomoci a ich kompetencie

Hlavnými aktérmi v procese schvaľovania a poskytovania investičnej pomoci v SR, ktorí boli dôležití pre jej realizáciu v období 2008 – 2017 a podieľali sa na konkrétnych činnostiach pre investičnú pomoc, sú tieto subjekty:

- Vláda SR
- MH SR
- MPSVR SR, MF SR, MŽP SR, MDV SR, SARIO, Protimonopolný úrad SR a ostatné subjekty verejnej správy (obce, mestá, samosprávne kraje a pod.).

Pre prehľadné identifikovanie aktivít, ktoré jednotlivé subjekty v procese poskytovania investičnej pomoci vykonávali, sme využili tzv. RACI analýzu.²⁰ Pri spracovaní RACI analýzy (Tabuľka 4) sa v prvom kroku identifikovali hlavné aktivity, ktoré sú podstatné a určujúce v procese schvaľovania a realizácie investičnej pomoci, pričom sa vychádzalo primárne zo strategických, koncepčných dokumentov a príslušnej legislatívy, ako aj z procesu schvaľovania a rozhodovania, kontroly a monitorovania až po konkrétne služby v oblasti investičnej pomoci.

Z RACI analýzy vyplýva, že verejnú politiku v oblasti investičnej pomoci v rokoch 2008 – 2017 určovala vláda SR, ktorá mala aj konečné rozhodujúce slovo pri schvaľovaní žiadostí. Celý administratívny proces prijímania žiadostí a ich schvaľovanie, ako aj kontrolu a monitorovanie malo na starosti MH SR, ktoré bolo za to zodpovedné, čo aj vyplýva z tzv. základného zákona o investičnej pomoci. MH SR súčasne vydávalo aj konečné rozhodnutie o poskytnutí investičnej pomoci. MH SR v celom administratívnom procese komunikovalo s ďalšími aktérmi – MF SR, MPSVR SR, MŽP SR, ktorí vypracovali detailné stanovisko za svoju oblasť (MŽP SR z pohľadu dosahu na životné prostredie, MF SR za oblasť úľavy na dani z príjmov ako jednej z foriem investičnej pomoci, MPSVR SR za oblasť príspevku na vytvorené nové pracovné miesta).

Pozitívnu skutočnosťou je, že proces kontroly nebol celý zverený do kompetencie MH SR (kontrolovalo dotácie na dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok, prevod nehnuteľného majetku alebo nájom nehnuteľného majetku), ale sa na ňom podieľali aj ostatné subjekty, napr. MF SR prostredníctvom príslušného správcu dane kontroloval poskytnuté úľavy na dani z príjmov, MPSVR SR kontrolovalo prostredníctvom ÚPSVR príspevky na vytvorené nové pracovné miesta, MŽP SR dodržiavanie povinností, aby celý proces realizácie investičného zámeru spĺňal podmienky na ochranu životného prostredia a pod. Proces monitorovania prijímateľov investičnej pomoci (predkladanie ročných a záverečných správ, sledovanie takých vybraných ukazovateľov ako je napr. čerpanie investičnej pomoci, počet nových pracovných miest a pod.) bol zabezpečený prostredníctvom predkladania ročných a záverečných správ prijímateľmi investičnej pomoci a sledovania vybraných ukazovateľov schválenej investičnej pomoci prostredníctvom MH SR, ÚPSVaR (počet vytvorených nových pracovných miezd) a MF SR (daňová úľava). Súčasťou procesu monitorovania bola aj finančná

¹⁹ Pre investičné projekty s oprávnenými výdavkami nepresahujúcimi 50 mil. eur sa tento strop zvyšuje o 10 p.b. pre stredné podniky a o 20 p.b. pre malé podniky v zmysle vymedzenia v odporúčaní Komisie zo 6. mája 2003 týkajúcom sa vymedzenia mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36). Pre veľké investičné projekty s oprávnenými výdavkami presahujúcimi 50 mil. eur je tento strop predmetom úpravy v súlade s bodom 20 písm. c) usmernení o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020.

²⁰ Názov RACI analýza je odvodený od začiatkových písmen anglických slov responsible (R ako povinnosť), accountable (A ako zodpovednosť), consulted (C ako konzultácie) a informed (I ako informovaný). Subjekty, u ktorých je v rámci RACI analýzy uvedené písmeno R, danú aktivitu reálne vykonávajú, u ktorých je písmeno A, sú zodpovedné zato, že daná aktivita bola uskutočnená alebo prebieha a majú konečné slovo v rozhodovacom procese, subjekty s písmenom C sa kontaktujú, vedie sa s nimi obojstranná komunikácia a očakáva sa od nich reakcia, subjekty s písmenom I sú informovaní, vedie sa s nimi len jednosmerná komunikácia, tzn. že sa od nich neočakáva žiadna reakcia.

kontrola v zmysle príslušných právnych predpisov. Nie všetky získané údaje boli spracované elektronicky a neposkytovali v reálnom čase informácie o skutočných výsledkoch investičnej pomoci v SR, s ich následným využitím pri návrhoch na zlepšenie celého procesu investičnej pomoci v SR.

Tabuľka 3: RACI analýza hlavných aktérov investičnej pomoci v rokoch 2008 – 2017

Aktivita / Inštitúcia	EK	Vláda SR	MH SR	MPSVR SR	MF SR	MŽP SR	MDV SR ²¹	SARIO	Protimonopolný úrad
Tvorba legislatívy v oblasti investičnej pomoci	I	A	R	C	C	C	C		C
Celková koordinácia investičnej pomoci			A	C	C				
Rozhodovanie o investičnej pomoci		A	R	CI	CI				
Administratíva investičnej pomoci			RA	R	R				
Posúdenie žiadosti o investičnú pomoc			RA	C	C	R ²² C	R		
Vypracovanie stanoviska k investičnému zámeru žiadateľa			RA	R	R	R ²³	R		
Vypracovanie ponuky investičnej pomoci			RA				R		
Vydanie rozhodnutia o poskytnutí investičnej pomoci			RA	I	I	I	R	I	
Kontrola investičnej pomoci			RA	R	R	R ²⁴	R		
Monitorovanie prijímateľov investičnej pomoci	CI	CI	RA	R	R		R		
Predkladanie záverečných správ o štátnej pomoci na EK									R
Poskytovanie služieb pre potenciálnych investorov (správa databáz o voľných výrobných priestoroch a plôch, dodávateľoch atď.)			I	I	I	I	I	RA	

Zdroj: spracovanie NKÚ SR

Poznámka: R – responsible, A – accountable, C – consulted, I – informed

Podpore investičnej pomoci sa venuje aj agentúra SARIO, ktorá spravuje napr. databázu voľných výrobných priestorov a plôch či databázu lokálnych dodávateľov a poskytovateľov služieb; pomáha investorom pri príprave žiadostí o poskytnutie investičnej pomoci, poskytuje im informácie o podnikateľskom prostredí v SR a pod.; snaží sa o získanie zahraničných investorov pre obce, mestá a regióny v SR.

Okrem hlavných aktérov investičnej pomoci, uvedených v Tabuľke 4, do politiky investičnej pomoci vstupovali v niektorých aktivitách aj iné subjekty verejnej správy. Napr. do legislatívneho procesu sa zapájali aj odborové organizácie, zamestnávateľské zväzy a všetky ministerstvá v rámci medzirezortného pripomienkového konania k legislatívnym návrhom.

²¹ V zmysle Zákona č. 231/2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 56/2009 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, účinného od 1. 8. 2011.

²² V zmysle § 10 Posúdenie investičného zámeru Zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov platné a účinné od 1. 1. 2008.

²³ V zmysle § 10 Posúdenie investičného zámeru Zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov platné a účinné od 1. 1. 2008.

²⁴ V zmysle § 17 Kontrola Zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov platné a účinné od 1. 1. 2008.

2. VÝSLEDKY INVESTIČNEJ POMOCI V SR

V Boxoch 2 a 3 sú sumarizované najdôležitejšie zistenia o schválenej a čerpanej investičnej pomoci, ktorá je v tejto kapitole analyzovaná za obdobie rokov 2008 – 2017.

BOX 2: Schválená investičná pomoc v období 2008 – 2017

- Schválilo sa 106 zámerov v celkovej výške 658,4 mil. eur pre 100 podnikateľských subjektov, z toho 6 žiadateľom bola investičná pomoc schválená dvakrát.
- 62 % prijímateľov malo svoje sídlo v krajinách EÚ, 19 % v SR a 19 % v ostatných krajinách.
- Významná časť objemu schválenej pomoci bola zrušená alebo zmenená (až 21,2 %).
- Zo 106 zámerov sa 21 zrušilo (v objeme 122,1 mil. eur).
- Najvyšší objem investičnej pomoci bol schválený pre Trnavský a Košický kraj (20,4 %, resp. 20,1 %); najnižší pre Bratislavský kraj (2,2 %).
- Jednoznačne prevládala priemyselná výroba (94,0 %), kde malo vzniknúť aj najviac pracovných miest, nasledovaná centrami strategických služieb (3,4 %), technologickými centrami (2,1 %) a cestovným ruchom (0,5 %).
- Z foriem investičnej pomoci dominovala daňová úľava (67,4 %), nasledovala dotácia na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok (25,5 %) a najmenej tvoril príspevok na vytvorené pracovné miesta (7,1 %).
- Podľa odvetvového zamerania mala prevahu schválená pomoc vo výrobe motorových vozidiel, návesov a prívesov (27,8 %), v porovnaní s tým bola najmenej zastúpená napr. vo vedeckom výskume a vývoji alebo v ostatných odborných, vedeckých a technických činnostiach (0,1 % a 0,2 %).
- 106 investičných zámerov počítalo s vytvorením 21 874 pracovných miest.
- Prijímatelia v investičných zámeroch plánovali vytvoriť najviac pracovných miest v Košickom (27,1 %) a najmenej v Bratislavskom kraji (3,5 %).
- Priemerná schválená pomoc na 1 pracovné miesto dosiahla 30 098 eur; najvyššia bola v Trnavskom kraji (85 264 eur) a najnižšia v Bratislavskom kraji (18 816 eur).
- Najviac pracovných miest bolo plánovaných v priemyselnej výrobe (89,5 %) a najmenej v cestovnom ruchu (0,2 %).
- Z podporovaných oblastí najdrahšie plánované pracovné miesta mali vzniknúť v oblasti cestovného ruchu, ktoré boli 2,8-krát drahšie než priemer (83 000 eur), a najlacnejšie v centrách strategických služieb, ktoré boli 2,5-krát lacnejšie (11 870 eur).
- Z odvetvového hľadiska (SK NACE) najdrahšie pracovné miesta sa plánovali vo Výrobe počítačových, elektronických a optických výrobkov, ktoré boli 7,9-krát drahšie než priemer, a najlacnejšie v odvetví Architektonické a inžinierske činnosti, technické testovanie a analýzy, ktoré boli 4,6-krát lacnejšie.

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

BOX 3: Čerpaná investičná pomoc v období 2008 – 2017

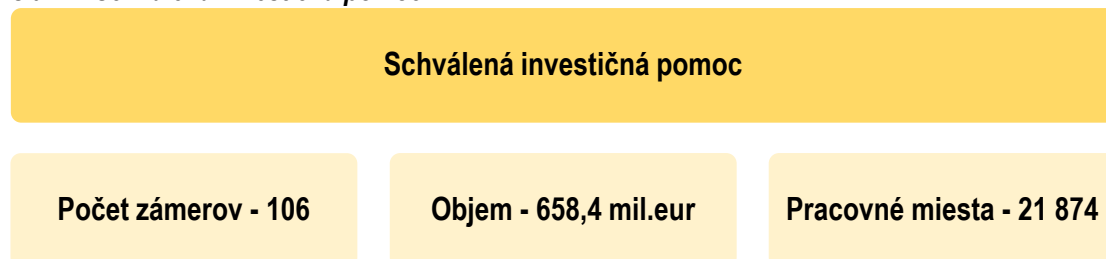
- 73 zrealizovaných zámerov zo 106 schválených vyčerpalo 260,5 mil. eur, čo predstavovalo 39,6 % z celkovej schválenej investičnej pomoci.
- Najvyšší objem pomoci bol čerpaný v Žilinskom kraji (24,3 %) a najnižší v Bratislavskom kraji (5,5 %).
- Najvyššie percento využitia schválenej investičnej pomoci vykázal Bratislavský kraj (100 %), za ním nasleduje Žilinský kraj (71,9 %), ostatné kraje majú percento čerpania podstatne nižšie, od 43,4 % v Nitrianskom kraji až po 25,1 % v Trnavskom kraji.
- 100-percentný podiel čerpanej pomoci bol zaznamenaný v cestovnom ruchu; v porovnaní s tým najnižší v oblasti priemyselnej výroby (37,3 %), kde bolo schválených najviac investičných zámerov; v centrách strategických služieb bolo čerpanie na úrovni 76,4 % a v technologických centrách 67,6 %; s rastúcim počtom schválených investičných zámerov percento čerpania klesá.
- Najvyšší podiel využitia investičnej pomoci bol zaznamenaný pri príspevku na vytvorenie nového pracovného miesta (64,6 %), nasledovala daňová úľava (38,1 %), najnižší bol pri dotácii na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok (36,5 %).
- Najefektívnejšie využitie foriem investičnej pomoci bolo v prípade daňovej úľavy v Bratislavskom (100,0 %) a Žilinskom kraji (70,6 %), dotácie na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok v Trnavskom (100,0 %) a Žilinskom kraji (86,4 %), v prípade príspevku na pracovné miesto v Košickom (80,0 %) a Prešovskom kraji (67,2 %).
- Najvyšší podiel čerpanej investičnej pomoci bol v odvetví Športové, zábavné a rekreačné činnosti (100,0 %); nulový v odvetviach Výroba potravín a Tlač a reprodukcia záznamových médií.
- V odvetví Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov, kde smeroval najväčší objem schválenej investičnej pomoci, bolo čerpanie investičnej pomoci na úrovni 40,8 %.
- Na základe údajov z databázy FinStat sa ukázalo, že 7 spoločností (9,6 % z tých, ktoré investičnú pomoc čerpali) nevytvorilo udržateľné pracovné miesta, keďže v roku 2017 ich priemerný prepočítaný počet zamestnancov bol nižší ako plánovaný počet nových vytvorených pracovných miest.
- Skutočný počet vytvorených pracovných miest v prípade čerpanej investičnej pomoci nie je dostupný²⁵.

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

2.1. Základné údaje o investičnej pomoci v SR

V tejto kapitole sú spracované údaje získané predovšetkým z MH SR, Eurostatu a Štatistického úradu SR. Ide o všeobecnú charakteristiku investičnej pomoci za sledované obdobie rokov 2008 až 2017, pričom súhrnné údaje sú členené na pôvodne schválenú a skutočne čerpanú investičnú pomoc a sú navzájom porovnané.

Obr. 1: Schválená investičná pomoc

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

²⁵ Údaje o skutočnom počte vytvorených pracovných miest v prípade čerpanej investičnej pomoci sa od MH SR nepodarilo získať, čo bolo odôvodnené časovou náročnosťou na ich administratívne spracovanie.

V sledovanom období 2008 – 2017 bolo v SR schválených 106 investičných zámerov v celkovej výške 658,4 mil. eur. V investičných zámeroch sa prijímatelia investičnej pomoci zaviazali vytvoriť 21 874 pracovných miest.

Obr. 2: Investičná pomoc bez zmeny, zrušená a zmenená

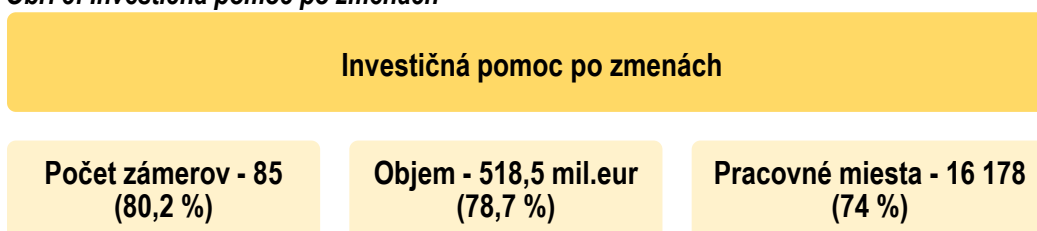
Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

Počas sledovaného obdobia sa investičná pomoc vo schválenej výške 658,4 mil. eur postupne menila, časť z nej (21 zámerov – 122,1 mil. eur) bola zrušená a časť zmenená. Zmena sa týkala 9 zámerov, v prípade ktorých došlo k zníženiu schválenej investičnej pomoci zo 64,7 mil. eur na 47 mil. eur.

Zo zrušenej investičnej pomoci v objeme 122,1 mil. eur bolo vyčerpaných 8,8 mil. eur, z nich sa časť v objeme 3,9 mil. eur nevrátila (týkala sa 2 prijímateľov). Na jedného z nich bol vyhlásený konkurz a v rámci konkurzného konania sa z poskytnutej dotácie (3,4 mil. eur) vymohlo 5,5 tis. eur (0,2 %). Druhá spoločnosť bola vymazaná Okresným súdom z obchodného registra, neexistuje žiadny právny nástupca spoločnosti, čo spôsobilo, že sa nepodarilo z čerpanej pomoci v objeme 0,5 mil. eur nič vymôcť späť. Zvyšok v objeme 5 mil. eur z poskytnutej a čerpanej pomoci prijímatelia vrátili. Dôvodmi zrušenia pomoci v prípade 21 investičných zámerov bolo:

- porušenie podmienok rozhodnutia zo strany prijímateľa – uskutočnenie takých zmien počas realizácie investičného zámeru, ktoré mali vplyv na podmienky rozhodnutia, a ktoré boli uskutočnené v rozpore s právnymi predpismi SR
- na vlastnú žiadosť prijímateľa ešte pred začatím čerpania pomoci
- vyhlásenie konkurzu, ktoré má rovnaké účinky ako rozhodnutie o zrušení rozhodnutia o schválení pomoci.

Obr. 3: Investičná pomoc po zmenách

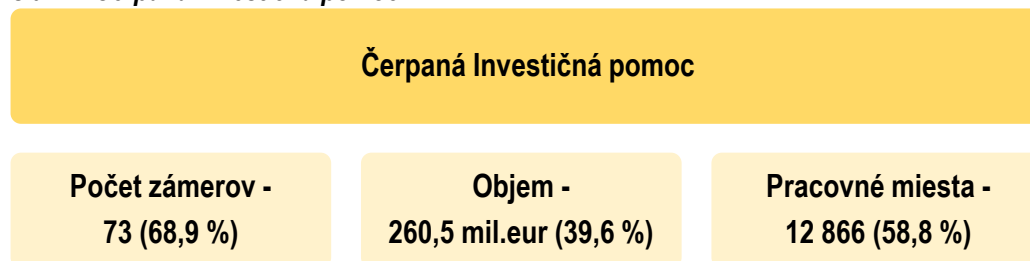

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

Po zrušení časti schválenej investičnej pomoci a jej zmenách ostalo v sledovanom období schválených 85 investičných zámerov v objeme 518,5 mil. eur, pri ktorých sa plánovalo vytvorenie 16 178 nových pracovných miest.

Čo sa týka skutočného čerpania investičnej pomoci, v rokoch 2008 – 2017 došlo k čerpaniu investičnej pomoci v prípade 73 investičných zámerov, pri ktorých sa vyčerpal 260,5 mil. eur. Údaj obsahuje informácie aj o prijímateľoch, ktorým bola schválená investičná pomoc a aj ju čerpali, ale následne bola rozhodnutím zrušená.

Obr. 4: Čerpaná Investičná pomoc

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

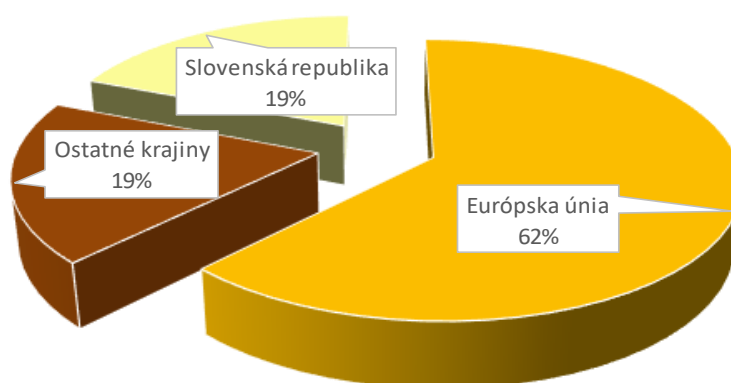
V ďalších podkapitolách sa analytická správa detailnejšie venuje štruktúre pôvodne schválenej a skutočne čerpanej investičnej pomoci a ich vzájomnému porovnaniu.

2.2. Schválená investičná pomoc

a) Základné údaje o schválenej investičnej pomoci

V rokoch 2008 – 2017 bolo v SR schválených 106 investičných zámerov v celkovej výške 658,4 mil. eur, čo predstavovalo 21,2 % z celkových schválených oprávnených nákladov (3 108,8 mil. eur) investičnej pomoci. Z celkovej výšky investičnej pomoci bolo 81 % schválenej vlastníkom spoločností so sídlom v EÚ (Obr. 5).

Obr. 5: Rozdelenie investičnej pomoci podľa krajiny pôvodu vlastníka za obdobie 2008 – 2017

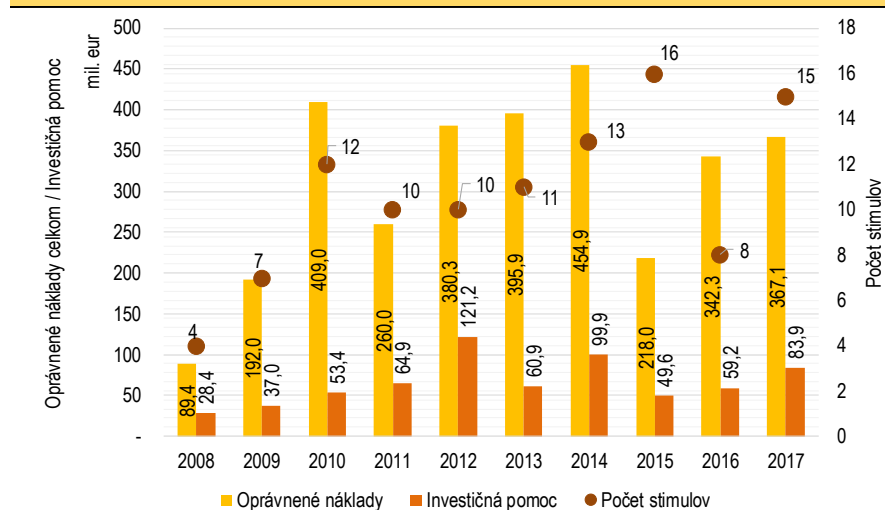
Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

V rámci schválenej investičnej pomoci sa plánovalo v uvedenom období vytvoriť 21 874 pracovných miest s priemernou výškou investičnej pomoci 30 098 eur na 1 pracovné miesto. Priemerná investičná pomoc na 1 zámer predstavovala 6,2 mil. eur. Priemerný podiel schválenej investičnej pomoci na HDP za sledované obdobie bol 0,09 %. Počet prijímateľov investičnej pomoci bol 100, nakoľko šiestim bola schválená investičná pomoc dvakrát. Dvojnásobní prijímatelia investičnej pomoci mali schválenú investičnú pomoc vo výške 121,5 mil. eur a plánovali vytvoriť 4 222 pracovných miest.

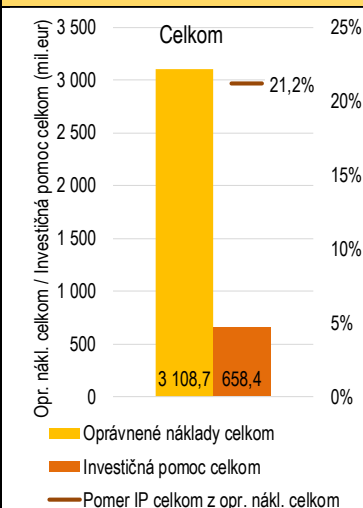
V období rokov 2008 až 2017 zaznamenal počet schválených investičných zámerov prevažne rastúci trend, s výnimkou roku 2016, kedy ich počet výrazne klesol (Obr. 6). Priemerná ročná výška schválenej investičnej pomoci za obdobie 2008 – 2017 dosiahla 65,84 mil. eur. Najvyššie oprávnené náklady investičného zámeru boli schválené v roku 2014 (454,9 mil. eur) a najvyššia schválená investičná pomoc v roku 2012 (121,2 mil. eur). Naopak, najnižšie oprávnené náklady v sledovanom období (89,4 mil. eur) aj najnižšia schválená investičná pomoc (28,4 mil. eur) boli schválené v roku 2008. Z pohľadu priemernej výšky pomoci na jeden zámer bolo najviac finančných prostriedkov poskytnutých v roku 2012

(12,1 mil. eur) a najmenej v roku 2015 (3,1 mil. eur), aj keď v tomto roku bol schválený najväčší počet investičných zámerov.

Obr. 6: Schválená investičná pomoc a počet investičných zámerov za roky 2008 – 2017

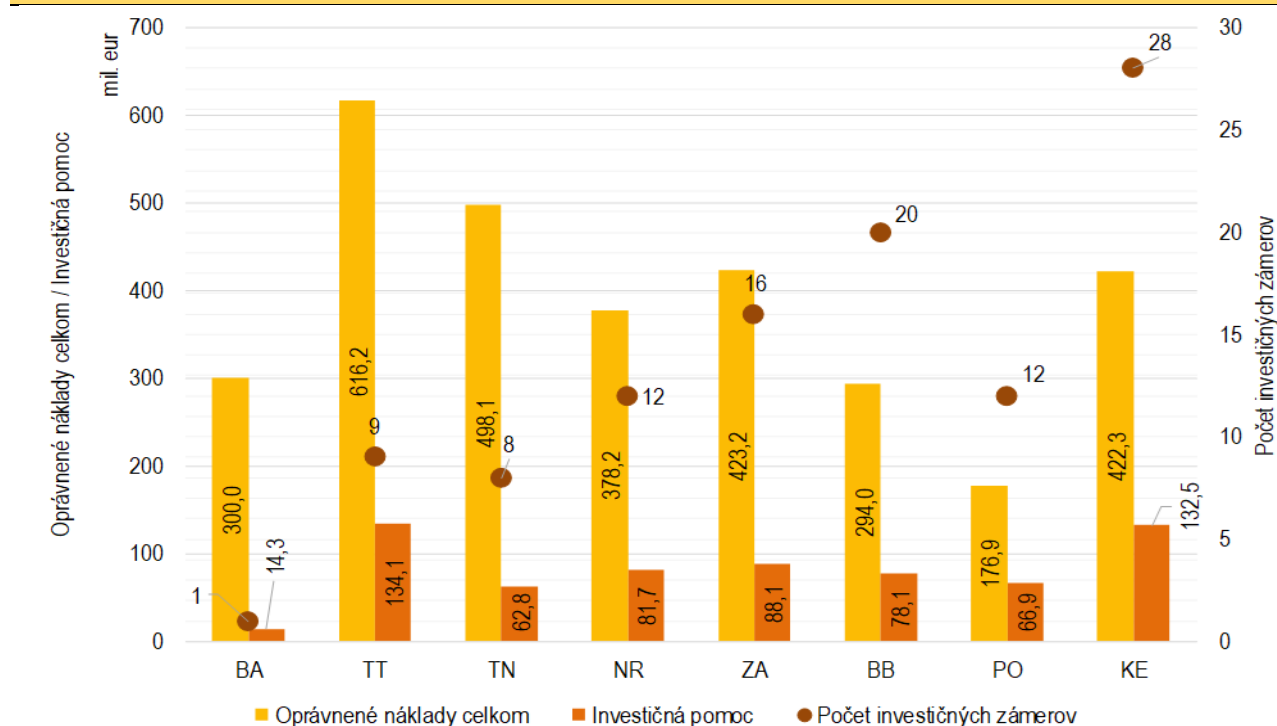

Obr. 7: Schválená pomoc a počet zámerov za obdobie 2008 – 2017

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

Obr. 8: Schválená investičná pomoc a počet zámerov podľa jednotlivých krajov za obdobie 2008 – 2017

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

V sledovanom období bol najväčší počet – 28 zámerov schválený v Košickom kraji (Obr. 8). Najvyšší objem schválenej pomoci bol v Trnavskom kraji (134,1 mil. eur) a v Košickom kraji (132,5 mil. eur). Najnižší objem (14,3 mil. eur) a najnižší počet zámerov (1 zámer) bol schválený v Bratislavskom kraji. Priemerná výška investičnej pomoci na 1 kraj

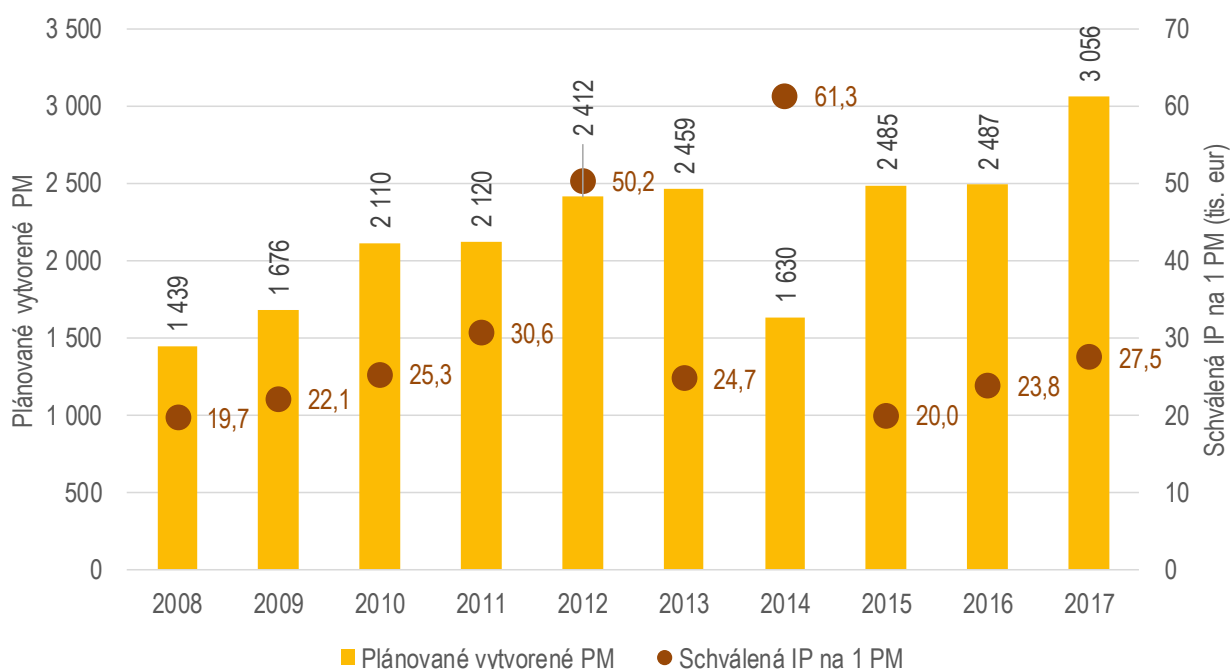
za sledované obdobie desiatich rokov bola vo výške 82,3 mil. eur. Okrem Bratislavského kraja, priemernú výšku nedosiahol Prešovský (66,9 mil. eur), Banskobystrický (78,1 mil. eur) a Nitriansky kraj (81,7 mil. eur).

Ak sa rozdelí územie SR podľa metodiky NUTS II,²⁶ objem schválenej investičnej pomoci bol najvyšší na západnom Slovensku (278,6 mil. eur), čo predstavuje 42,3 % z celkového objemu schválenej investičnej pomoci v SR. Nasleduje východné Slovensko (199,4 mil. eur, 30,3 %), potom stredné Slovensko (166,2 mil. eur, 25,2 %) a najnižší objem bol schválený pre Bratislavský kraj (14,3 mil. eur, 2,2 %). Ak sa k investičnej pomoci na západnom Slovensku pridá aj Bratislavský kraj (spolu 292,2 mil. eur), ich podiel sa zvýši na 44,5 % z celkovej schválenej investičnej pomoci v SR. Iná situácia je v počte schválených investičných zámerov, ktorých počet bol najvyšší na východnom Slovensku (40), nasleduje stredné Slovensko (36), západné Slovensko (29) a v Bratislavskom kraji bol 1 zámer.

b) Schválená investičná pomoc a plánované vytvorené pracovné miesta

Vývoj počtu plánovaných vytvorených pracovných miest v sledovanom období mal rastúci charakter (Obr. 9). Za obdobie desiatich rokov sa viac ako zdvojnásobil, zvýšil sa z 1 439 v roku 2008 na 3 056 v roku 2017. Výnimkou je rok 2014, kedy došlo k ich poklesu. Za sledované obdobie sa plánovalo vytvoriť v priemere 2 187 pracovných miest ročne.

Obr. 9: Schválená pomoc na 1 pracovné miesto a plánované vytvorené pracovné miesta na roky 2008 – 2017

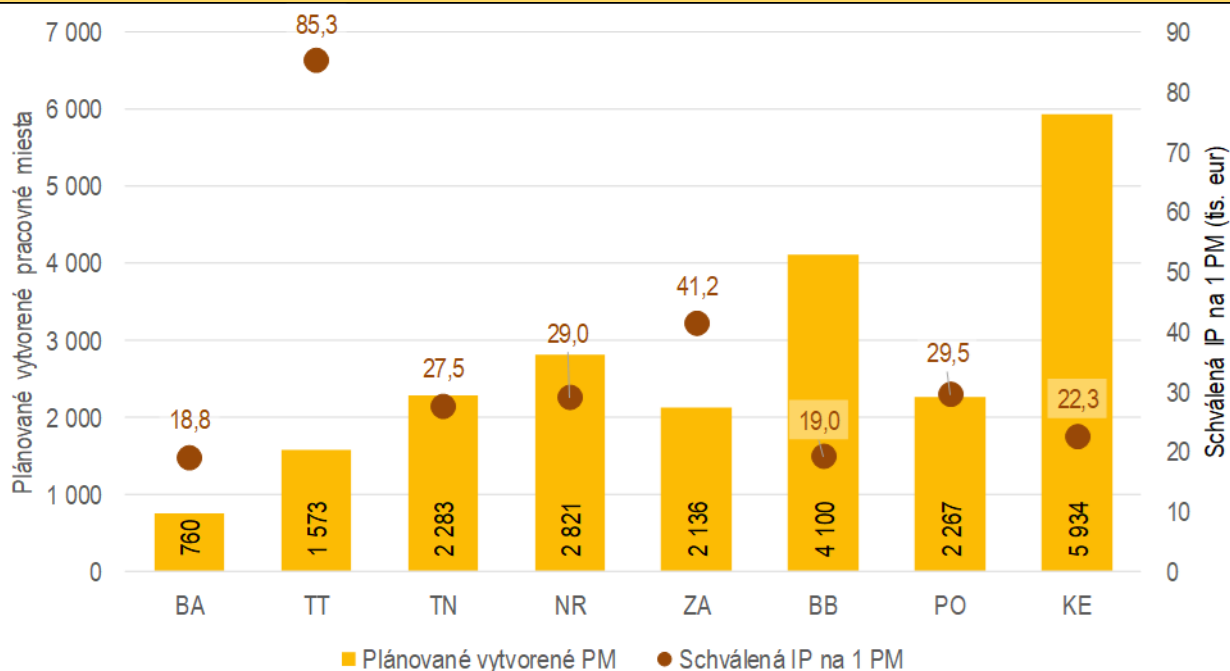
Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

Schválená investičná pomoc v prepočte na 1 novo vytvorené pracovné miesto v období 2008 až 2011 rovnomerne rástla, v nasledujúcich troch rokoch (2012 až 2014) zaznamenala výrazné výkyvy, a to najskôr výrazný nárast nasledovaný výrazným poklesom, sprevádzaný v ďalšom roku výrazným nárastom (2012: 50,2 tis. eur; 2013: 24,7 tis. eur; 2014: 61,3 tis. eur), a od roku 2014 opäť postupne rastie: najvyššia bola v roku 2014 (61,3 tis. eur) a najnižšia v roku 2008 (19,7 tis. eur).

²⁶ **NUTS** (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques, resp. nomenklatura územných štatistických jednotiek) je skratka pre normalizovanú klasifikáciu územných celkov, zavedenú Štatistickým úradom Európskej únie (Eurostat) v spolupráci s národnými inštitútmi pre štatistiku, v prípade SR Štatistickým úradom SR, za účelom monitorovania a analyzovania sociálnej a ekonomickej situácie v regiónoch EÚ. Regióny na Slovensku sú na základe systému NUTS rozdelené na 5 kategórií (NUTS I – Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj, západné Slovensko, stredné Slovensko, východné Slovensko, NUTS III – kraje Slovenska, NUTS IV - okresy Slovenska, NUTS V – obce Slovenska).

Z pohľadu krajov (Obr. 10) najväčší počet plánovaných vytvorených pracovných miest bol schválený v Košickom kraji (27,1 %) a najnižší v Bratislavskom kraji (3,5 %). Schválená investičná pomoc na 1 plánované vytvorené pracovné miesto bola najvyššia v Trnavskom kraji (85,3 tis. eur) a najnižšia v Bratislavskom kraji (18,8 tis. eur).

Obr. 10: Schválená pomoc na 1 prac. miesto a plánované pracovné miesta podľa krajov za obdobie 2008 – 2017

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

c) Schválená investičná pomoc podľa oblastí a foriem

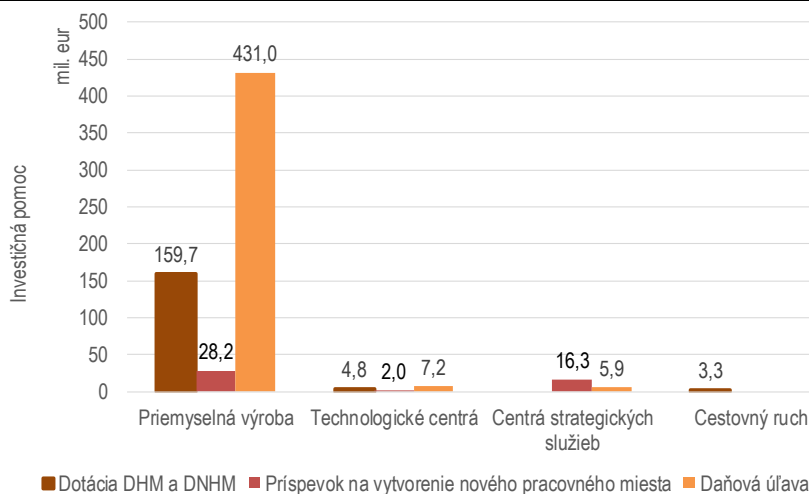
Za celé sledované obdobie bol najväčší objem investičnej pomoci z hľadiska podporovaných oblastí (Obr. 11) schválený pre oblasť priemyselnej výroby (94,0 %), podstatne menej pre oblasť centier strategických služieb (3,4 %) a technologických centier (2,1 %), najnižší pre oblasť cestovného ruchu (0,5 %).

Najväčší objem investičnej pomoci z pohľadu foriem (Obr. 12) bol schválený za celé sledované obdobie vo forme daňovej úľavy (67,5 %) a najnižší v podobe príspevku na vytvorené pracovné miesta (7,1 %). Dotácia na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok bola schválená v sume 167,8 mil. eur (25,5 %). Žiadna investičná pomoc nebola schválená pre prevod hnuťelného majetku za cenu nižšiu ako je trhovú (Obr. 12).

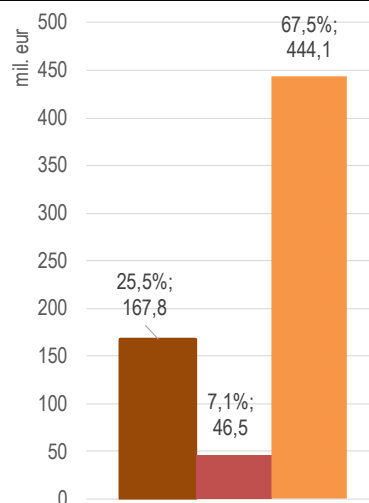
Priemyselná výroba dominovala vo všetkých troch formách investičnej pomoci, pričom daňová úľava v tejto oblasti v objeme 431 mil. eur predstavovalo až 65,5 % z celkového schváleného objemu investičnej pomoci. V porovnaní s tým žiadna investičná pomoc nebola poskytnutá v centrách strategických služieb vo forme dotácie na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok, a v oblasti cestovného ruchu vo forme daňovej úľavy a príspevku na pracovné miesta. Nízky bol aj príspevok na pracovné miesta v technologických centrách, a to vo výške 2 mil. eur (0,3 %). Najvyšší objem investičnej pomoci vo forme príspevku na vytvorenie nového pracovného miesta bol v centrách strategických služieb vo výške 16,3 mil. eur (2,5 %) a vo forme dotácie na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok vo výške 159,7 mil. eur (24,3 %) v priemyselnej výrobe (Obr. 11).

Najviac plánovaných pracovných miest v sledovanom období (Obr. 13) malo vzniknúť v priemyselnej výrobe (89,5 %) a najmenej v cestovnom ruchu (0,2 %). Najdrahšie pracovné miesta vznikli v oblasti cestovného ruchu (83 000 eur), ktoré boli takmer 2,8-krát drahšie než bol priemer (30 098 eur) a najlacnejšie v centrách strategických služieb (11 870 eur), ktoré boli 2,5-krát lacnejšie.

Obr. 11: Schválená investičná pomoc podľa foriem a oblastí za obdobie 2008 – 2017

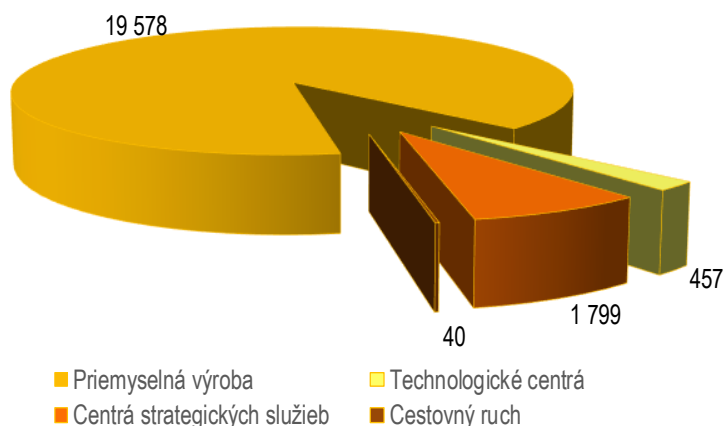

Obr. 12: Schválená investičná pomoc podľa foriem spolu za obdobie 2008 – 2017

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

Obr. 13: Plánované vytvorené pracovné miesta podľa oblastí za obdobie 2008 – 2017

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

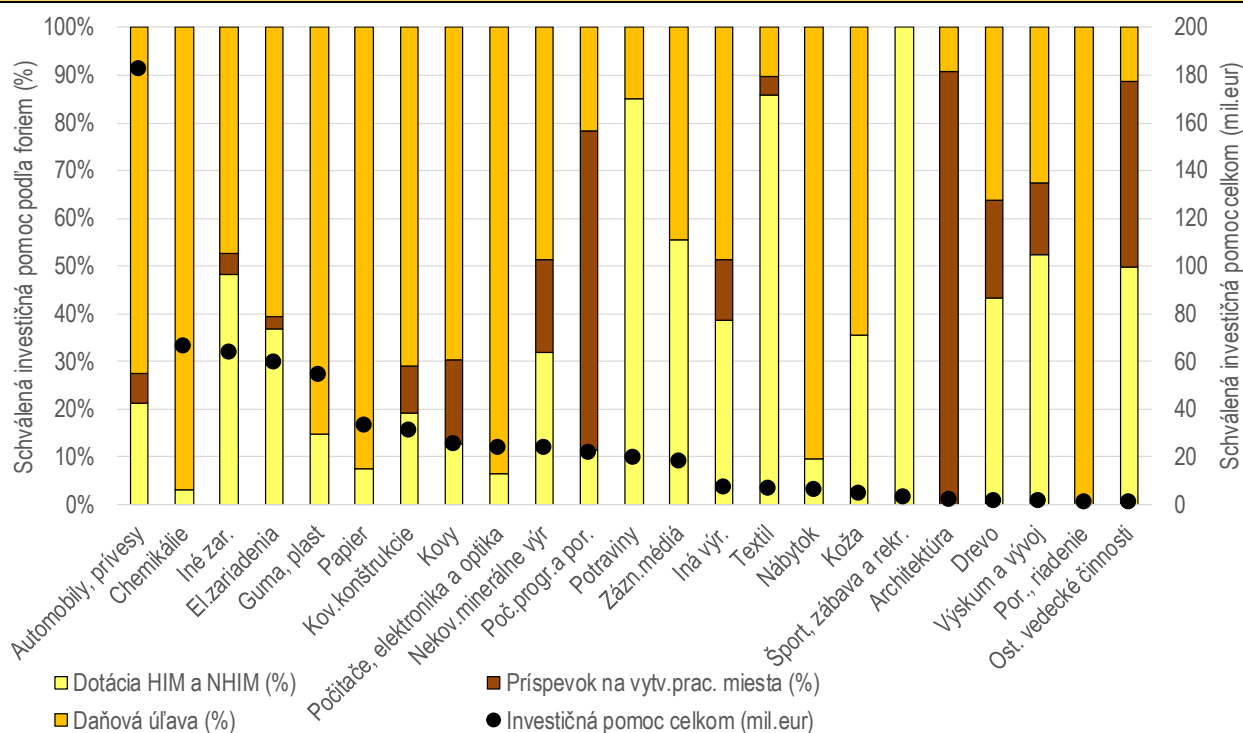
d) Schválená investičná pomoc podľa odvetví

Podľa odvetvového zamerania SK NACE (Obr. 14) dominovala schválená investičná pomoc vo Výrobe motorových vozidiel, návesov a prívesov (27,8 %), nasledovaná Výrobou chemikálií a chemických produktov (10,1 %), Výrobou strojov a zariadení (9,7 %), Výrobou elektrických zariadení (9 %). Schválený objem investičnej pomoci vo Výrobe motorových vozidiel, návesov a prívesov tvoril takmer trojnásobok v porovnaní s druhým najvyšším objemom schválenej pomoci podľa odvetvového zamerania. Najmenej bola zastúpená schválená investičná pomoc v Ostatných odborných, vedeckých a technických činnostiach (0,1 %), vo Vedeckom výskume a vývoji (0,2 %), v Spracovaní dreva a výroby výrobkov z dreva a korku okrem nábytku (0,2 %), vo Vedení firiem a poradenstva v oblasti riadenia (0,2 %).

Z hľadiska foriem investičnej pomoci, jednoznačne dominovalo poskytnutie daňovej úľavy (132,4 mil. eur) a dotácie na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok (38,8 mil. eur) vo Výrobe motorových vozidiel, návesov

a príviesov a v príspevku na vytvorené pracovné miesta v odvetví Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby (14,6 mil. eur).

Obr. 14: Schválená investičná pomoc podľa odvetví a foriem za obdobie 2008 – 2017

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

Najvyššia investičná pomoc na 1 pracovné miesto bola schválená v odvetví Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov (236 450 eur), kde boli schválené 2 investičné zámery, v ktorých sa plánovalo vytvoriť 100 pracovných miest; najnižšia v odvetví Architektonické a inžinierske činnosti, technické testovanie a analýzy (6 604 eur) pri priemernej výške investičnej pomoci 30 098 eur na 1 pracovné miesto. Nadpriemerná výška investičnej pomoci na 1 pracovné miesto bola aj vo Výrobe chemikálií a chemických produktov (217 298 eur), Výrobe papiera a papierenských výrobkov (196 324 eur), v Športových, zábavných a rekreačných činnostiach (83 000 eur), vo Výrobe potravín (53 067 eur). V odvetví Výroba motorových vozidiel návesov a príviesov kde bolo plánovaných najviac vytvorených pracovných miest (7 043), bola schválená investičná pomoc na 1 pracovné miesto vo výške 25 945 eur.

Ak sa z databázy 106 investičných zámerov vylúčia 3 prijímatelia investičnej pomoci, ktorí získali investičnú pomoc bez vytvorenia nových pracovných miest, odvetvie Športové, zábavné a rekreačné činnosti vykazuje najvyššiu schválenú investičnú pomoc na jedno pracovné miesto (83 000 eur) pri priemernej výške investičnej pomoci 28 127 eur.²⁷

2.3. Čerpaná investičná pomoc

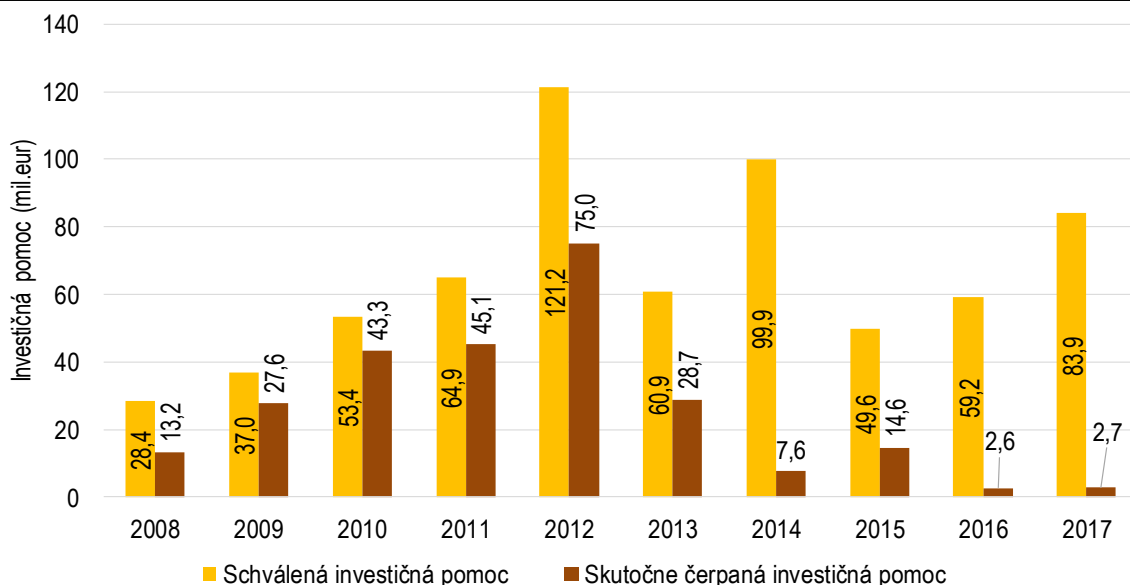
a) Základné údaje o čerpanej investičnej pomoci

V sledovanom období 2008 – 2017 bolo v prípade 106 uvažovaných investičných zámerov vyčerpaných 260,5 mil. eur, čo predstavovalo **39,6 %** z celkovej schválenej investičnej pomoci. Najvyšší objem investičnej pomoci bol čerpaný

²⁷ Pozn.: Z databázy pre výpočet investičnej pomoci na 1 pracovné miesto podľa SK NACE boli vylúčené 3 spoločnosti z dôvodu delenia nulou (bola im poskytnutá dotácia napriek tomu, že nevytvorili žiadne nové pracovné miesta). Z uvedeného dôvodu je aj priemerná hodnota investičnej pomoci na 1 pracovné miesto podľa SK NACE nižšia ako priemerná hodnota investičnej pomoci na 1 pracovné miesto vypočítaná z celkovej schválenej investičnej pomoci spolu a plánovaných vytvorených pracovných miest spolu.

v roku 2012 (75 mil. eur) a v roku 2011 (45,1 mil. eur). Naopak, najnižší v roku 2016 (2,6 mil. eur) a 2017 (2,7 mil. eur). Porovnanie výšky čerpanej a schválenej investičnej pomoci zobrazuje Obr. 15.

Obr. 15: Schválená a čerpaná investičná pomoc za obdobie 2008 – 2017

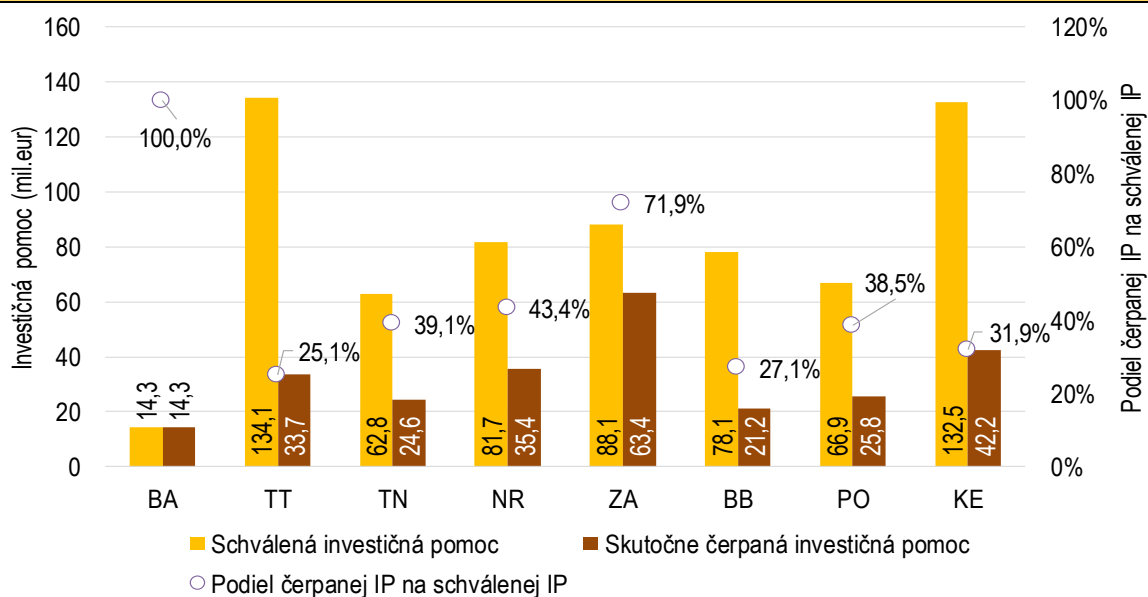

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

V jednotlivých krajoch (Obr. 16) najvyššie percento využitia schválenej investičnej pomoci za sledované obdobie (100 %) vykázal Bratislavský kraj, kde 1 prijímateľ schválenú investičnú pomoc v sume 14,3 mil. eur aj skutočne vyčerpal; za ním nasleduje Žilinský kraj so 71,9 %. V ostatných krajoch bolo percento čerpania investičnej pomoci podstatne nižšie; od 43,4 % v Nitrianskom kraji až po 25,1 % v Trnavskom kraji.

Najvyššia investičná pomoc bola schválená v okrese Košice-okolie vo výške 76,6 mil. eur a najnižšia v okrese Veľký Krtíš vo výške 1,8 mil. eur. Investičná pomoc bola v najvyššej miere vyčerpaná v okresoch Galanta, Žilina a Ružomberok (25 až 28 mil. eur), no až v desiatich okresoch nedošlo k jej využitiu (Šaľa, Banská Bystrica, Trnava, Poltár, Čadca, Ilava, Komárno, Detva, Trenčín a Veľký Krtíš).

Obr. 16: Schválená a skutočne čerpaná investičná pomoc podľa krajov za obdobie 2008 – 2017

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

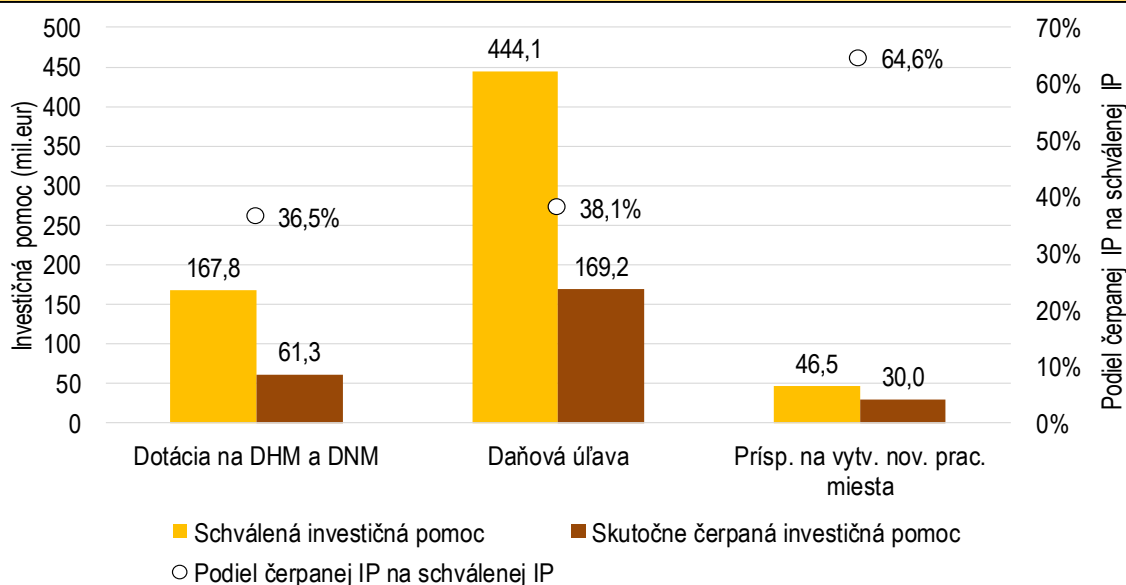
b) Čerpaná investičná pomoc a skutočne vytvorené pracovné miesta

Údaje o skutočne vytvorených pracovných miestach z monitorovacích správ sa z MH SR nepodarilo získať. Ale na základe dostupných údajov o plánovaných pracovných miestach uvedených pri schvaľovaní investičnej pomoci bola urobená predbežná analýza o udržateľnosti vytvorených pracovných miest. Z analýzy boli vylúčené firmy, ktoré schválenú investičnú pomoc zatiaľ vôbec nečerpali. Počet plánovaných pracovných miest bol porovnaný s priemerným prepočítaným počtom zamestnancov v roku 2017 (v prípade 2 firiem v roku 2016) z databázy FinStat. Navyše bol zohľadnený dátum schválenia investičnej pomoci, t.j. boli vylúčené subjekty, ktorým bola schválená investičná pomoc v rokoch 2016 a 2017. Analýza ukázala, že 7 spoločností (9,6 % z tých, ktoré investičnú pomoc čerpali) nevytvorilo udržateľné pracovné miesta, keďže v roku 2017 ich priemerný prepočítaný počet zamestnancov bol nižší ako plánovaný počet nových vytvorených pracovných miest. Tieto spoločnosti plánovali vytvoriť 1 695 pracovných miest a čerpali investičnú pomoc vo výške 15,5 mil. eur (6 % z celkovej čerpanej investičnej pomoci).

c) Čerpaná investičná pomoc podľa foriem

Z hľadiska foriem pomoci (Obr. 17), najnižší podiel využitia investičnej pomoci bol pri dotácii na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok, kde bolo vyčerpaných 36,5 % zo schválenej investičnej pomoci (167,8 mil. eur); najvyšší podiel jej využitia bol zaznamenaný pri príspevku na vytvorenie nového pracovného miesta, a to vo výške 64,6 % schválenej investičnej pomoci (46,5 mil. eur). Čerpanie vo forme daňovej úľavy bolo využité na 38,1 % (skutočne čerpaných 169,2 mil. eur zo sumy 444,1 mil. eur).

Obr. 17: Schválená a skutočne čerpaná investičná pomoc podľa foriem za obdobie 2008 – 2017

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

Najvyššie % čerpania investičnej pomoci podľa foriem bolo zaznamenané v prípade dotácie na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok v roku 2009 (98,9 %), u daňovej úľavy v roku 2010 (79,2 %) a príspevku na pracovné miesto v roku 2008 (91,8 %). Najnižšie % čerpania z pohľadu foriem bolo v rokoch 2016 a 2017, a to vo všetkých formách, okrem daňovej úľavy, ktorá vykázala nízku mieru čerpania aj v roku 2014 (4,8 %; prijímatelia, ktorí mali schválenú investičnú pomoc neskôr, ju ešte nestihli čerpať).

Najvyššie % čerpania investičnej pomoci v prípade dotácie na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok bolo v Trnavskom kraji (100 %), daňovej úľavy v Bratislavskom kraji (100 %) a príspevku na pracovné miesto v Košickom kraji (80 %). V porovnaní s tým, najnižšie % čerpania bolo vo forme dotácie na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok v Trenčianskom kraji (10,8 %), v podobe daňovej úľavy v Košickom kraji (14,7 %) a príspevku na pracovné miesto v Trenčianskom kraji (4,5 %).

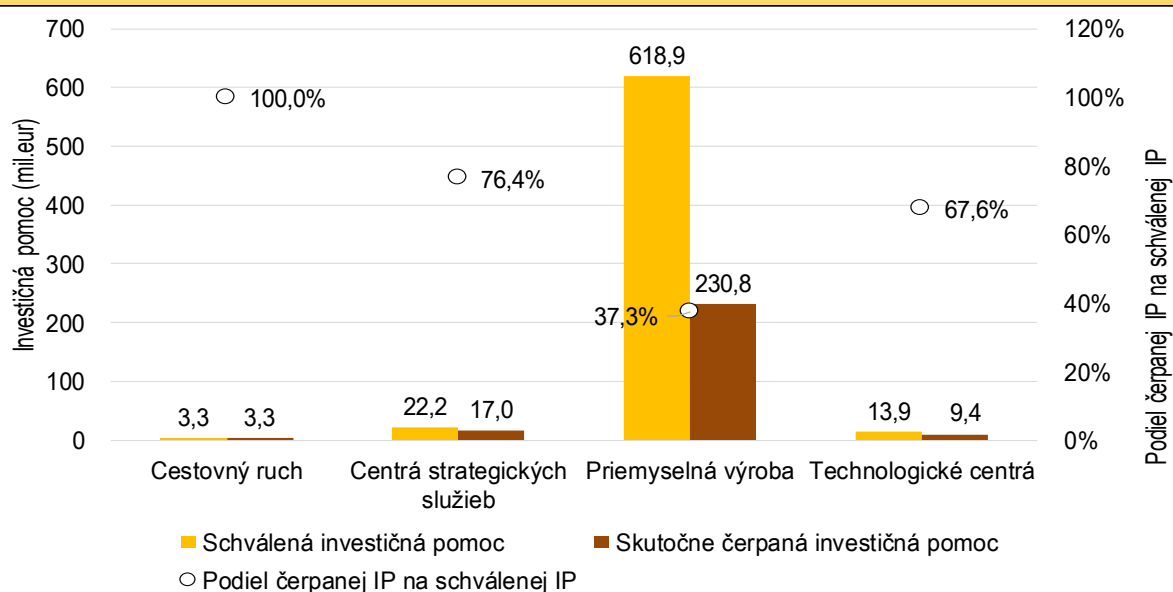
V Bratislavskom kraji dominuje čerpanie investičnej pomoci v podobe daňovej úľavy (100 %), v Trnavskom kraji vo forme dotácie na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok (100 %), v Trenčianskom kraji ako daňová úľava

(44,4 %), aj v Nitrianskom kraji ako daňová úľava (54,7 %), v Žilinskom kraji je to dotácia na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok (86,4%), v Banskobystrickom kraji daňová úľava (34,1 %), a v Prešovskom (67,2 %) a Košickom kraji (80 %) príspevok na pracovné miesto.

Zo všetkých krajov najefektívnejšie bola využitá investičná pomoc, čo sa týka všetkých foriem, v Bratislavskom kraji, kde bola poskytnutá a využitá len daňová úľava (100 %), v Žilinskom vo forme dotácie na dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok (86,4 %) a tiež daňovej úľavy (70,6 %).

d) Čerpaná investičná pomoc podľa oblastí

Obr. 18: Schválená a skutočne čerpaná investičná pomoc podľa oblastí za obdobie 2008 – 2017

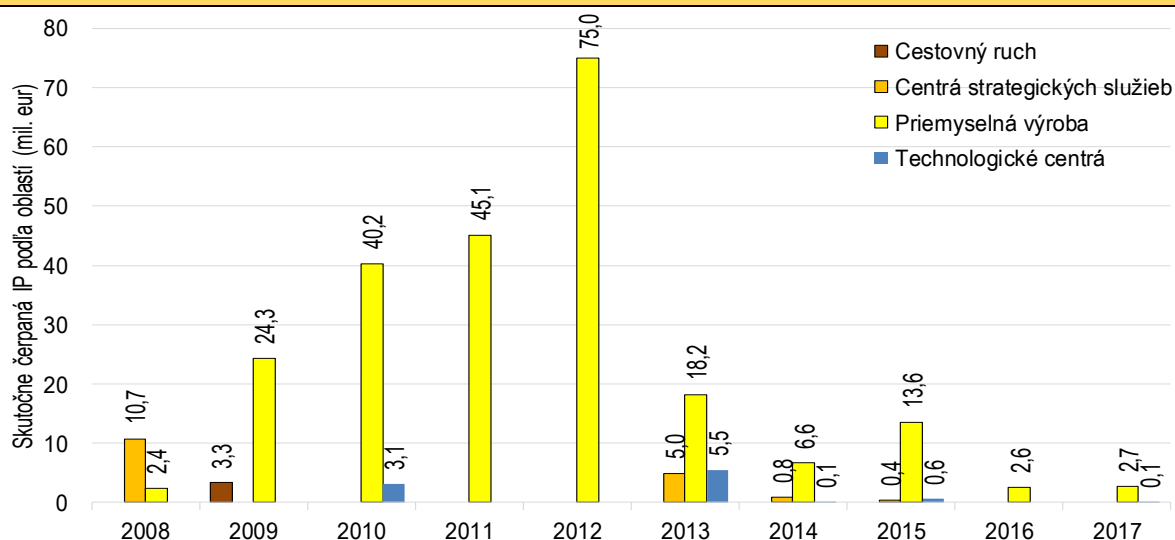
Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

Najvyšší podiel čerpanej investičnej pomoci na schválenej investičnej pomoci (Obr. 18) bol v oblasti cestovného ruchu (100 %), čo bolo spôsobené tým, že v danej oblasti bol schválený len 1 investičný zámer; naproti tomu najnižší v oblasti priemyselnej výroby (37,3 %), kde bolo schválených najviac investičných zámerov. V centrách strategických služieb čerpaná investičná pomoc tvorila až 76,4 % a v technologických centrách 67,6 %.

Najväčší objem schválenej aj čerpanej investičnej pomoci bol v roku 2012 v priemyselnej výrobe (schválená: 121,1 mil. eur., čerpaná: 75 mil. eur); v technologických centrách v roku 2013 (schválená: 6,5 mil. eur, čerpaná: 5,5 mil. eur) a v centrách strategických služieb v roku 2008 (schválená: 12 mil. eur, čerpaná: 10,7 mil. eur). V oblasti cestovného ruchu bol v roku 2009 schválený a následný čerpaný 1 investičný zámer v sume 3,3 mil. eur.

Z pohľadu objemu skutočne čerpanej investičnej pomoci podľa oblastí (Obr. 19) počas celého obdobia dominovala oblasť priemyselnej výroby (88,6%) s výnimkou začiatku sledovaného obdobia. V roku 2008 tvoril objem skutočne čerpanej investičnej pomoci v oblasti centier strategických služieb 4,5 násobok objemu skutočne čerpanej investičnej pomoci v oblasti priemyselnej výroby.

Obr. 19: Čerpaná investičná pomoc podľa oblastí za roky 2008 – 2017 (%)

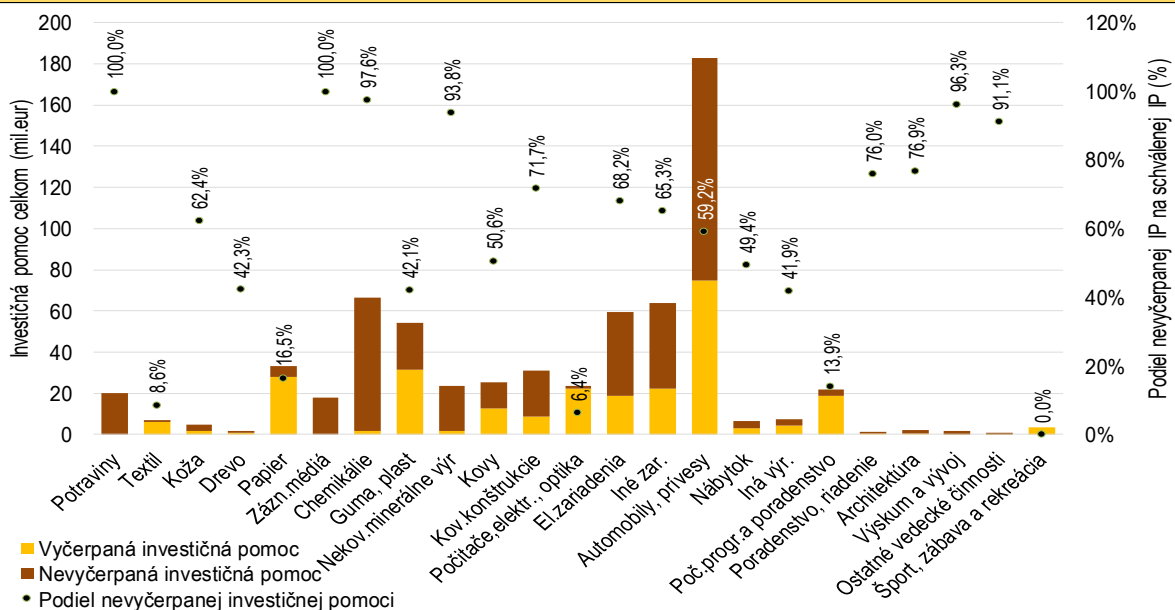

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

e) Čerpaná investičná pomoc podľa odvetví

Z hľadiska odvetví (Obr. 20) najviac dominovalo v čerpanej investičnej pomoci odvetvie Športové, zábavné a rekreačné činnosti (100 %); žiadne čerpanie nebolo v odvetví Výroba potravín a v odvetví Tlač a reprodukcia záznamových médií. Vo Výrobe potravín nedošlo k čerpaniu investičnej pomoci, pretože dvom subjektom bola schválená investičná pomoc až v roku 2016 a nestihli ju čerpať; v odvetví Tlač a reprodukcie záznamových médií bola investičná pomoc zrušená na vlastnú žiadosť prijímateľa, a to v roku 2016. V odvetví Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov, kde smeroval najväčší objem schválenej investičnej pomoci, bolo čerpanie na úrovni 40,8 %. Nadpriemerné bolo čerpanie aj v odvetví Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov (93,6 %), Výroba textilu (91,4 %), Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby (86,1 %) a Výroba papiera a papierových výrobkov (83,5 %). V porovnaní s tým bolo nízke čerpanie investičnej pomoci v odvetví Výroba chemikálií a chemických produktov (2,4 %), Vedecký výskum a vývoj (3,7 %), Výroba ostatných, nekovových, minerálnych výrobkov (6,2 %) a Ostatné, odborné, vedecké a technické činnosti (8,9 %).

Obr. 20: Schválená a skutočne čerpaná investičná pomoc podľa odvetví za obdobie 2008 – 2017

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

3. ZHODNOTENIE A MEDZINÁRODNÉ POROVNANIE INVESTIČNEJ POMOCI

3.1. Zhodnotenie investičnej pomoci v SR

Komplexné zhodnotenie vplyvu investičnej pomoci v SR je problematické vzhľadom na to, že jej vplyv na ekonomiku Slovenska sa nemôže obmedziť len na jeden, prípadne niekoľko vybraných faktorov. Najčastejšie sa posudzuje jej efektívnosť napr. počtom vytvorených pracovných miest, výškou podpory na jedno pracovné miesto, jej príspevkom k ekonomickému rastu a k vyrovnaniu regionálnych rozdielov a pod.

BOX 4: Zhodnotenie prínosu investičnej pomoci

V oblasti znižovania regionálnych rozdielov

- Najvyššia schválená investičná pomoc na obyvateľa bola v Trnavskom (239,60 eur) a Košickom kraji (168,39 eur); najnižšia v Bratislavskom (22,67 eur) a Prešovskom kraji (82,29 eur).
- Žilinský (91,37 eur) a Trnavský kraj (60,23 eur) dosiahli najvyššiu čerpanú investičnú pomoc na obyvateľa; v porovnaní s tým Bratislavský (22,67 eur) a Prešovský kraj (31,70 eur) najnižšiu.
- Analýza výšky čerpanej investičnej pomoci na obyvateľa za obdobie desiatich rokov (2008 – 2017) nepreukázala vplyv na znižovanie regionálnych rozdielov a podporu menej rozvinutých regiónov. Napr. v roku 2016 sa v porovnaní s rokom 2008 regionálny HDP/obyv. (v PKS) Nitrianskeho a Prešovského kraja najviac priblížil úrovni SR (o 2,2 % resp. 2,1 %).
- V roku 2016, v porovnaní s rokom 2008, zaznamenal Žilinský kraj napriek najvyššej úrovni čerpanej investičnej pomoci/obyv. (91,37 eur/obyv.) pokles podielu HDP/obyv. (v PKS) pri porovnaní s priemerom SR (o 0,6 %).
- Košický kraj napriek čerpanej investičnej pomoci 53,69 eur/obyv. zaznamenal v roku 2016, v porovnaní s rokom 2008, pokles podielu HDP/obyv. (v PKS) v porovnaní s úrovňou SR o 3,8 %.
- Zhodnotiť prínos investičnej pomoci v najmenej rozvinutých okresoch je príliš skoro, keďže prvé okresy boli zaradené medzi NRO v decembri 2015.

V oblasti finančnej situácie prijímateľov investičnej pomoci

- Z pohľadu schválenej investičnej pomoci, podľa Altmanovho Z-skóre najväčší % podiel predstavovali prijímatelia investičnej pomoci v dobrej finančnej situácii (36,8 %), ktorým bola schválená investičná pomoc v objeme 244,6 mil. eur (37,2 % zo schválenej investičnej pomoci).
- Z pohľadu čerpanej investičnej pomoci a Altmanovho Z-skóre najvyšší objem vyčerpali prijímatelia v pásme dobrej finančnej situácie (49,2 %), v pásme tzv. sivej zóny sa nachádzal najväčší počet prijímateľov, ktorí vyčerpali druhý najvyšší podiel investičnej pomoci (35,5 %) a v zlej finančnej situácii sa nachádzalo najmenej prijímateľov, ktorí čerpali 12,5 %.
- S výnimkou Bratislavského, Trnavského a Košického kraja sa vo všetkých ostatných krajoch nachádzalo v pásme zlej finančnej situácie z pohľadu schválenej investičnej pomoci v kraji v roku 2017 viac ako 25 % prijímateľov investičnej pomoci v danom kraji.
- Z pohľadu čerpanej investičnej pomoci v kraji v roku 2017 firmy v pásme zlej finančnej situácie tvorili od 0 % v Bratislavskom a Trnavskom kraji až po 50 % v Prešovskom kraji.
- Podľa údajov FinStatu v rámci 106 subjektov, ktorým bola schválená investičná pomoc, priemerný prepočítaný počet pracovníkov dosiahol 83 596 zamestnancov v roku 2016 a 87 946 v roku 2017. U firiem, ktoré čerpali investičnú pomoc, dosiahol priemerný prepočítaný počet pracovníkov 68 044 v roku 2016 a v roku 2017 sa zvýšil na 72 317 zamestnancov.

V tejto analytickej správe sa hodnotila investičná pomoc z dvoch vybraných pohľadov: prínos investičnej pomoci k znižovaniu regionálnych rozdielov, finančná situácia prijímateľov investičnej pomoci.

a) Prínos investičnej pomoci k znižovaniu regionálnych rozdielov

Jedným z cieľov poskytovania investičnej pomoci, ku ktorému sa vláda zaviazala, bolo znižovanie regionálnych rozdielov. Naplnenie tohto cieľa bolo zhodnotené na základe vývoja vybraných ukazovateľov v regiónoch, a to **HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily a miera evidovanej nezamestnanosti**²⁸. Tieto ukazovatele najvhodnejšie charakterizujú regióny, vedú ich vzájomne porovnať a zároveň zo súboru ukazovateľov najviac poukazujú na disparity medzi nimi. Ich vývoj sa porovnal vo vzťahu k schválenej a čerpanej investičnej pomoci za obdobie 2008 až 2016.²⁹ Súčasne sa schválená aj čerpaná investičná pomoc spolu s týmito najdôležitejšími regionálnymi charakteristikami geograficky rozmiestnila v jednotlivých krajoch (Bratislavský, Trnavský, Nitriansky, Trenčiansky, Žilinský, Banskobystrický, Prešovský a Košický).

b) Finančná situácia prijímateľov investičnej pomoci³⁰

Cieľom bolo overiť, či prijímatelia investičnej pomoci skutočne ďalej pôsobia v regiónoch, rozvíjajú sa, investujú, či sú v dobrej ekonomickej kondícii a či im nehrozí kríza alebo úpadok, pričom sa vychádzalo z posledných známych údajov. Overenie prebehlo na základe vybraného komplexného ukazovateľa (Altmanov model finančného zdravia firmy), medzinárodne uznávaného, ktorý najlepšie vystihuje finančnú situáciu firmy a údajov o zamestnanosti. Údaje o prijímateľoch investičnej pomoci boli získané z databázy FinStat za rok 2017.

a) Prínos investičnej pomoci k znižovaniu regionálnych rozdielov v SR

Pre zhodnotenie prínosu investičnej pomoci k znižovaniu regionálnych rozdielov a podpory menej rozvinutých regiónov boli vybrané tieto ukazovatele:

- Schválená investičná pomoc na obyvateľa
- Čerpaná investičná pomoc na obyvateľa
- HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily
- Miera evidovanej nezamestnanosti.

Za obdobie desiatich rokov (2008 – 2017) dosiahla schválená investičná pomoc na Slovensku úroveň 121,42 eur na obyv. a čerpaná investičná pomoc 48,05 eur na obyv. Poradie krajov podľa výšky schválenej investičnej pomoci na obyvateľa zobrazuje Tabuľka 4.

Tabuľka 4: Schválená a čerpaná investičná pomoc na obyvateľa podľa krajov za obdobie 2008 - 2017			
Kraj	Schválená investičná pomoc / obyv. (eur)	Čerpaná investičná pomoc / obyv. (eur)	Podiel čerpanej na schválenej investičnej pomoci (%)
Trnavský	239,60	60,23	25,14
Košický	168,39	53,69	31,89
Žilinský	126,99	91,37	71,95
Banskobystrický	119,70	32,44	27,10
Nitriansky	117,90	51,14	43,37
Trenčiansky	105,75	41,36	39,11
Prešovský	82,29	31,70	38,52
Bratislavský	22,67	22,67	100,00
SR	121,42	48,05	39,57

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

²⁸ HDP je najčastejšie používaným indikátorom celkovej veľkosti ekonomiky, zatiaľ čo odvodený ukazovateľ, ako je napr. HDP na obyvateľa v PKS, poukazuje na regionálne rozdiely a používa sa pri porovnaní životnej úrovne, na monitorovanie hospodárskej konvergencie alebo divergencie v celej EÚ. V odbornej literatúre sa za objektívnejšie ako hodnotenie na základe jediného ukazovateľa považuje hodnotenie regiónov, ktoré využíva súbor indikátorov (regionálny HDP na obyvateľa, miera nezamestnanosti, miera zamestnanosti, priemerná mesačná mzda, čisté peňažné príjmy na osobu a mesiac, vklady na obyvateľa a pod.), ktorý odráža tak ekonomický ako aj sociálny pohľad na regionálne disparity. Zo súboru ukazovateľov sa v tejto analýze vybrali dva a to HDP na obyvateľa v PKS (ekonomický pohľad) a miera evidovanej nezamestnanosti (sociálny pohľad).

²⁹ Údaje o HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily za rok 2017 neboli dostupné, pretože ich Štatistický úrad SR zverejňuje s časovým oneskorením.

³⁰ Finančná situácia prijímateľov investičnej pomoci pri podaní žiadosti sa posudzuje v zmysle Schémy regionálnej investičnej pomoci, časti G. Prijímateľ investičnej pomoci, dostupnej na: <https://www.economy.gov.sk/uploads/files/e8mpw54N.pdf> a Vyhlášky č. 187/2018 MH SR z 11. júna 2018, ktorou sa ustanovujú náležitosti žiadosti o investičnú pomoc, akceptácie ponuky investičnej pomoci, ročnej správy o priebehu realizácie investičného zámeru, správy o ukončení investičného zámeru, ročnej správy o využívaní investície, záverečnej hodnotiacej správy a informačnej tabule (žiadosť o investičnú pomoc, časť C VIII.7 Údaje pre posúdenie podniku v ťažkostiach).

Aj keď výška schválenej investičnej pomoci vyplýva z výšky investícií v jednotlivých krajoch, pozornosť bola zameraná na reálne čerpanie investičnej pomoci, ktoré bolo za uvedené obdobie nízke. Podrobnejšie nie je hodnotený Bratislavský kraj, pre ktorý platia osobitné podmienky.

V rámci krajov sa nad úrovňou SR (48,05 eur/obyv.) podľa poradia umiestnili Žilinský (91,37 eur), Trnavský (60,23 eur, Košický (53,69 eur) a Nitriansky kraj (51,14 eur). Uvedenú hranicu nedosiahli Trenčiansky (41,36 eur), Banskobystrický (32,44 eur), Prešovský (31,70 eur) a Bratislavský kraj (22,67 eur).

Tabuľka 5: Porovnanie vybraných ukazovateľov - SR, kraje					
SR / kraj	2008	2016	2017	Index 16/08 (%) Rozdiel 16-08 (p.b.)	Rozdiel 17-08
SR					
HDP na obyvateľa (PKS)	18 537,055	22 417,919		120,94	
Miera evidovanej nezamestnanosti v %	8,39	8,76	5,94	0,37	-2,45
Bratislavský kraj					
Regionálny HDP na obyvateľa (PKS)	42 904,305	53 692,375		125,14	
- podiel na SR (%)	231,452	239,507		8,05	
Miera evidovanej nezamestnanosti v %	2,27	4,51	3,05	2,24	0,78
Trnavský kraj					
Regionálny HDP na obyvateľa (PKS)	21 209,752	24 449,937		115,28	
- podiel na SR (%)	114,418	109,064		-5,35	
Miera evidovanej nezamestnanosti v %	4,29	4,41	2,60	0,12	-1,69
Trenčiansky kraj					
Regionálny HDP na obyvateľa (PKS)	16 782,610	19 206,944		114,45	
- podiel na SR (%)	90,54	85,68		-4,86	
Miera evidovanej nezamestnanosti v %	4,95	5,85	3,53	0,90	-1,42
Nitriansky kraj					
Regionálny HDP na obyvateľa (PKS)	15 633,920	19 388,378		124,01	
- podiel na SR (%)	84,34	86,49		2,15	
Miera evidovanej nezamestnanosti v %	7,41	6,96	4,05	-0,45	-3,36
Žilinský kraj					
Regionálny HDP na obyvateľa (PKS)	16 094,593	19 335,947		120,14	
- podiel na SR (%)	86,82	86,25		-0,57	
Miera evidovanej nezamestnanosti v %	6,20	6,92	4,70	0,72	-1,50
Banskobystrický kraj					
Regionálny HDP na obyvateľa (PKS)	13 989,065	16 378,404		117,08	
- podiel na SR (%)	75,47	73,06		-2,41	
Miera evidovanej nezamestnanosti v %	14,25	12,80	8,67	-1,45	-5,58
Prešovský kraj					
Regionálny HDP na obyvateľa (PKS)	10 871,693	13 606,371		125,15	
- podiel na SR (%)	58,65	60,69		2,05	
Miera evidovanej nezamestnanosti v %	12,86	13,91	9,68	1,05	-3,18
Košický kraj					
Regionálny HDP na obyvateľa (PKS)	15 289,403	17 633,477		115,33	
- podiel na SR (%)	82,48	78,66		-3,82	
Miera evidovanej nezamestnanosti v %	13,50	12,76	9,94	-0,74	-3,56

Zdroj: ŠÚ SR, spracovanie NKÚ SR

Pre súhrnný ukazovateľ ekonomickej výkonnosti krajov bol použitý regionálny HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily, ktorý na Slovensku v roku 2016 dosiahol úroveň 22 418 eur a v porovnaní s rokom 2008 sa zvýšil o 20,94 %. Nad touto hranicou sa podľa poradia umiestnili za rok 2016 Bratislavský kraj – 53 692 eur/obyv. (rast oproti roku 2008 o 25,14 %) a Trnavský kraj – 24 450 eur (rast o 15,28 %). Pod uvedenou hranicou skončili Nitriansky kraj – 19 388 eur/obyv. (rast oproti roku 2008 o 24,01 %), Žilinský kraj – 19 336 eur (rast o 20,14 %), Trenčiansky kraj – 19 207 eur (rast o 14,45 %), Košický kraj – 17 633 eur (rast o 15,33 %), Banskobystrický kraj – 16 378 eur (rast o 17,08 %) a Prešovský kraj – 13 606 eur (rast o 25,15 %).

Z porovnania jednotlivých krajov treba poukázať na Prešovský kraj, ktorý v roku 2016 pri najnižšej úrovni regionálneho HDP na obyvateľa v PKS dosiahol najvyšší rast tohto ukazovateľa v porovnaní s rokom 2008.

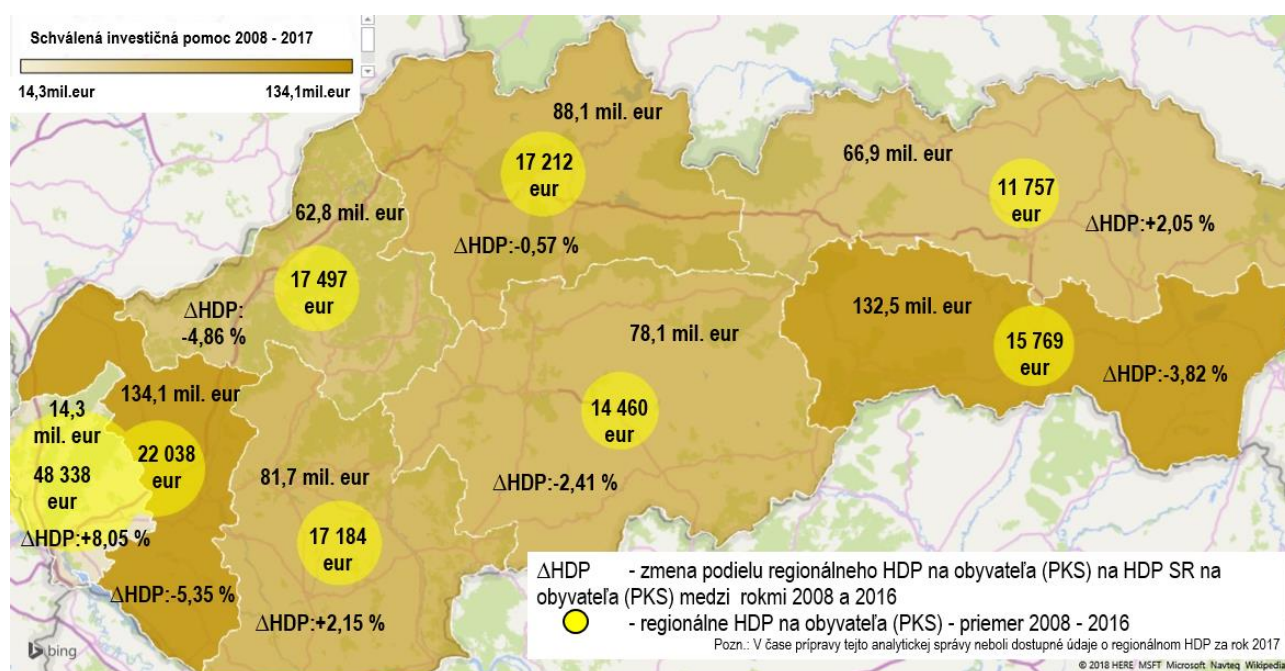
Z pohľadu vyrovnávania regionálnych rozdielov a podpory menej rozvinutých regiónov pozornosť bola zameraná na vývoj v krajoch, ktoré skončili pod úrovňou Slovenska. Otázkou bolo, ako sa vyvíjal podiel regionálneho HDP na obyvateľa príslušného kraja na HDP Slovenska v roku 2016 v porovnaní s rokom 2008. Ako doplnkový ukazovateľ bola prirátaná miera evidovanej nezamestnanosti.

V roku 2016 v porovnaní s rokom 2008 sa regionálny HDP na obyvateľa v PKS Nitrianskeho a Prešovského kraja najviac priblížil úrovni Slovenska. Z Tabuľka 5 je zrejmé, že podiel HDP kraja na HDP SR v roku 2016 v porovnaní s rokom 2008 sa zvýšil za Nitriansky kraj o 2,15 % a za Prešovský kraj o 2,05 %. Nitriansky kraj pritom mierne prekonal úroveň Slovenska v čerpanej investičnej pomoci (SR – 48,05 eur/obyv., NR – 51,14 eur/obyv.) a Prešovský kraj skončil na poslednom mieste (31,70 eur/obyv.), ak nehodnotíme Bratislavský kraj. Prešovský kraj je podľa ukazovateľa HDP na obyvateľa najmenej rozvinutý región Slovenska.

Z pohľadu najvyššej úrovne čerpanej investičnej pomoci Žilinský kraj pri úrovni 91,37 eur/obyv. mierne poklesol (o 0,57 %) v porovnaní s úrovňou Slovenska podľa podielu HDP/obyv. Žilinského kraja na HDP/obyv. SR v roku 2016 v porovnaní s rokom 2008. Košický kraj pri úrovni čerpanej investičnej pomoci 53,69 eur/obyv. poklesol v porovnaní s úrovňou Slovenska o 3,82 % podľa podielu HDP/obyv. Košického kraja na HDP/obyv. SR v roku 2016 v porovnaní s rokom 2008. Podobne aj ukazovateľ miery evidovanej nezamestnanosti zodpovedajúco nereagoval na výšku čerpanej investičnej pomoci na obyvateľa. Podrobnejší vývoj zobrazuje Tabuľka 5.

Mapa na Obr. 21 poukazuje na dominanciu schválenej investičnej pomoci v Trnavskom a Košickom kraji. V rámci východného Slovenska možno vidieť veľké rozdiely medzi Košickým a Prešovským krajom vo výške schválenej investičnej pomoci (schválená investičná pomoc pre Košický kraj je dvojnásobná v porovnaní s pomocou Prešovskému kraju), pričom stanovená maximálna intenzita pomoci je pre východné Slovensko rovnaká (35 %).

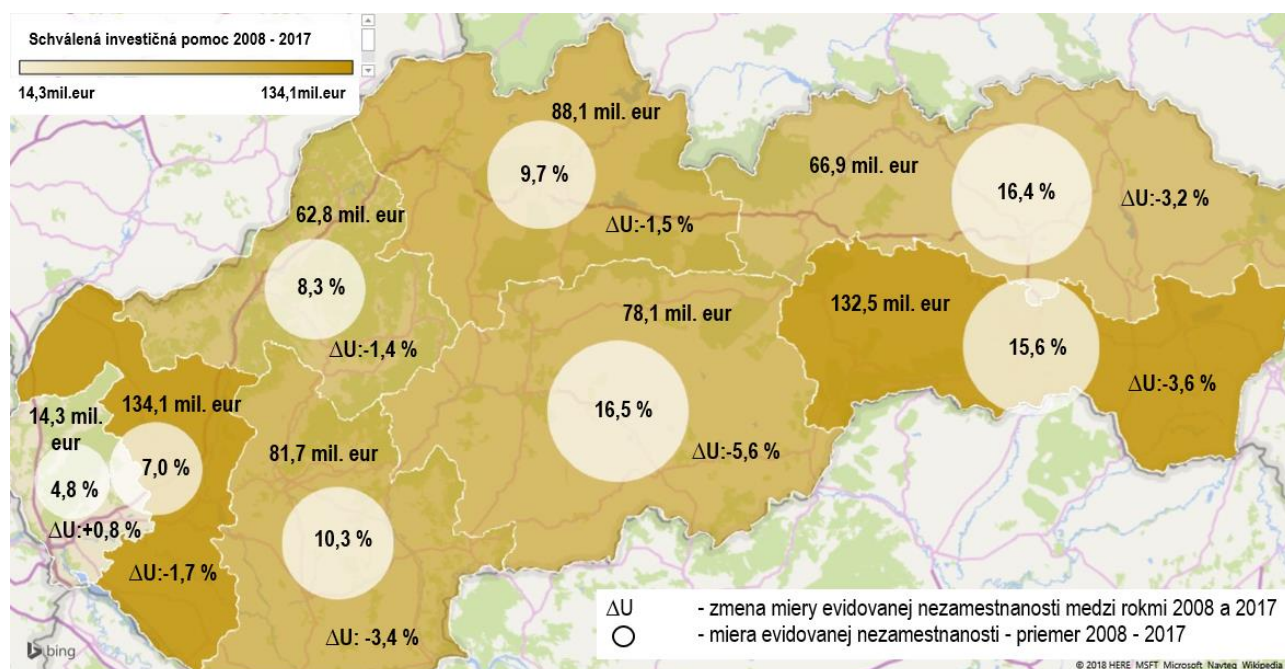
Obr. 21: Schválená investičná pomoc a HDP na obyvateľa v PKS v krajoch

Zdroj: ŠÚ SR, spracovanie NKÚ SR

Z mapy na Obr. 22 vidieť, že napriek najvyššej schválenej investičnej pomoci v Trnavskom a Košickom kraji, Košický kraj má v porovnaní s Trnavským krajom o 8,6 % vyššiu priemernú mieru evidovanej nezamestnanosti za roky 2008 – 2017. Ukazovatele miery evidovanej nezamestnanosti, podobne ako regionálneho HDP, sú ovplyvňované ďalšími faktormi nad rámec schválenej aj čerpanej investičnej pomoci.

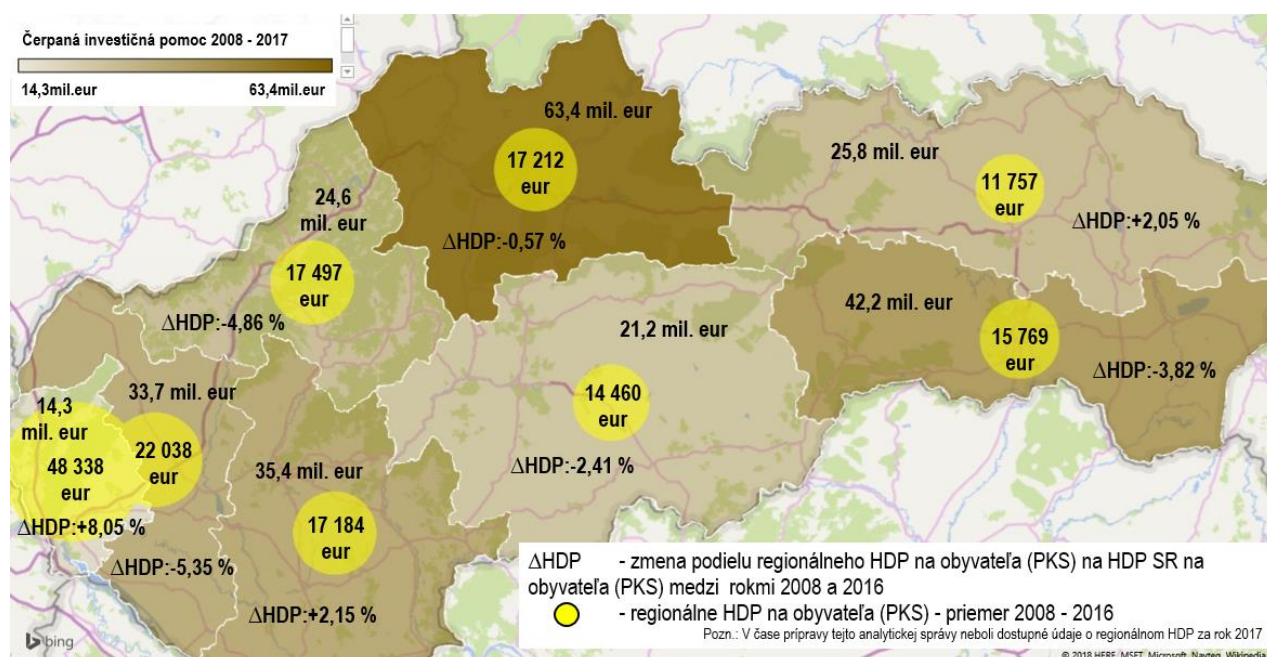
Obr. 22: Schválená investičná pomoc a miera evidovanej nezamestnanosti v krajoch

Zdroj: ŠÚ SR, spracovanie NKÚ SR

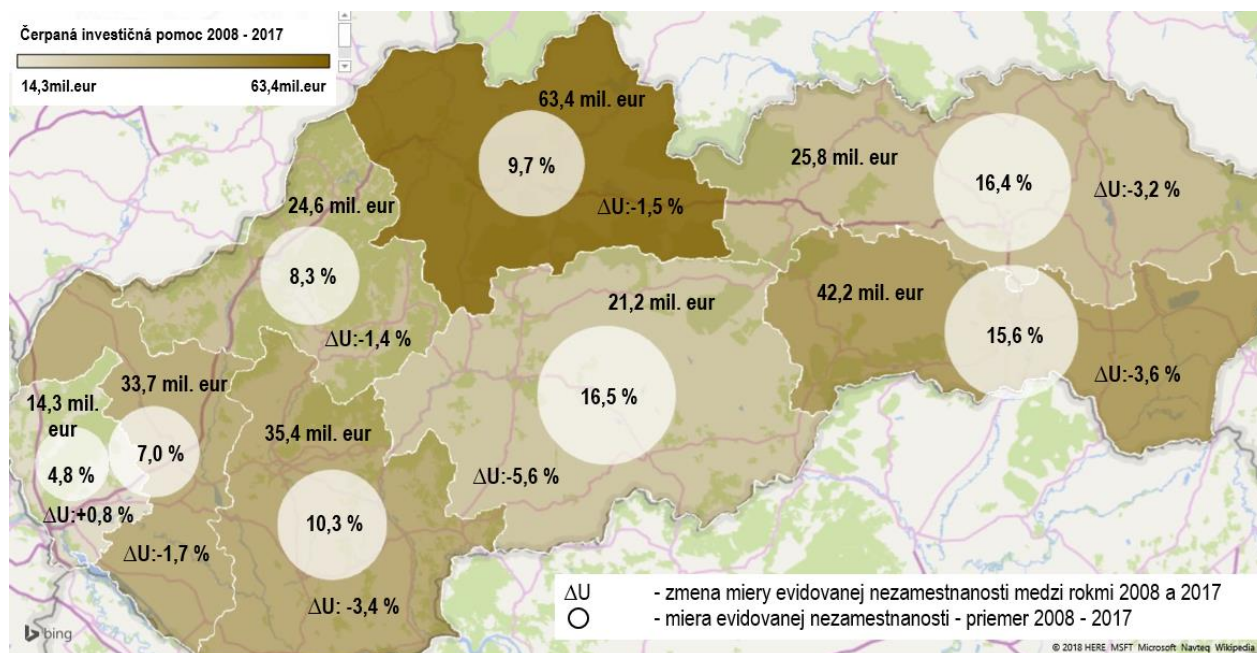
Mapa na Obr. 23 poukazuje na najnižšie čerpanie investičnej pomoci v Banskobystrickom a Prešovskom kraji. Tieto kraje patria podľa ukazovateľa priemerného regionálneho HDP na obyvateľa za roky 2008 – 2016 k najmenej rozvinutým krajom. Uvedené kraje podľa mapy na Obr. 24 zaznamenali najvyššiu priemernú mieru evidovanej nezamestnanosti za roky 2008 – 2017.

Obr. 23: Čerpaná investičná pomoc a HDP na obyvateľa v PKS v krajoch

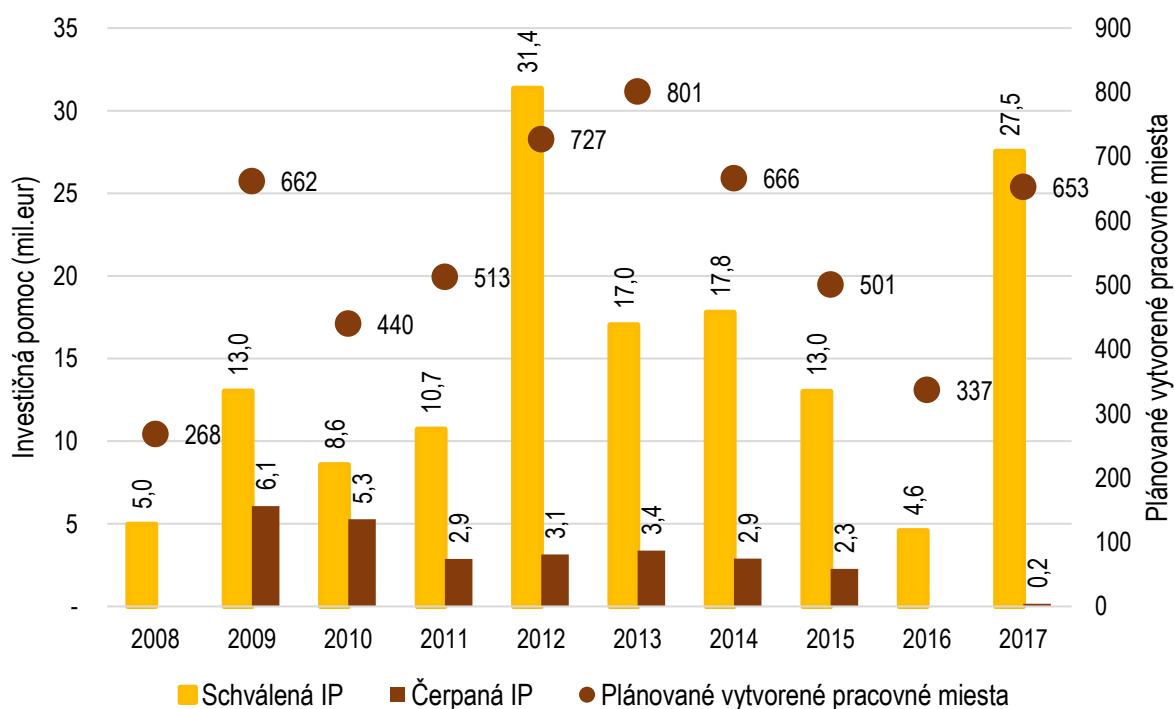
Zdroj: ŠÚ SR, spracovanie NKÚ SR

Obr. 24: Čerpaná investičná pomoc a miera evidovanej nezamestnanosti v krajoch

Zdroj: ŠÚ SR, spracovanie NKÚ SR

Obr. 25: Investičná pomoc v najmenej rozvinutých okresoch za obdobie 2008 – 2017

Zdroj: MH SR, spracovanie NKÚ SR

V zmysle zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, niektoré okresy SR sú podľa presne stanovených kritérií zaradené medzi NRO.³¹ V sledovanom období 2008 až 2017 sa pre NRO schválilo 34 zámerov s plánovaným počtom pracovných miest 5 568

³¹ Dňa 20. 7. 2018 ÚPSVR zverejnil nasledovný zoznam najmenej rozvinutých okresov: Kežmarok, Lučenec, Poltár, Revúca, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Sabinov, Svidník, Vranov and Topľou, Rožňava, Sobrance, Trebišov, Gelnica, Bardejov, Medzilaborce, Košice-okolie, Snina, Levoča.

(25,45 % z celkového počtu plánovaných pracovných miest), v celkovej sume 148,6 mil. eur (22,57 % z celkovej schválenej investičnej pomoci), z ktorej sa vyčerpalo 26,1 mil. eur (10,03 % z čerpanej investičnej pomoci).

Prvé okresy boli zaradené medzi NRO v decembri 2015. Z toho pohľadu potom presnejšie informácie o investičnej pomoci v NRO dáva investičná pomoc za roky 2016 a 2017. V tomto období bola v NRO schválená investičná pomoc 8 subjektom vo výške 32,1 mil. eur (22,4 % zo schválenej investičnej pomoci v období 2016 až 2017), z ktorej sa vyčerpalo 171,9 tis. eur (3,8 % z čerpanej investičnej pomoci v období 2016 – 2017) a malo sa vytvoriť 990 nových pracovných miest (17,9 % z počtu plánovaných pracovných miest v rokoch 2016 a 2017). Čerpaná investičná pomoc v NRO predstavovala 0,2 mil. eur.

b) Finančná situácia prijímateľov investičnej pomoci

Na zhodnotenie investičnej pomoci z pohľadu prijímateľov, ich finančnej a ekonomickej situácie sa použili dva základné ukazovatele: ukazovateľ finančného zdravia firmy a ukazovateľ zamestnanosti.

Jedným z faktorov, na základe ktorého sa dá zhodnotiť investičná pomoc, je finančná situácia prijímateľov investičnej pomoci. Vzhľadom na to, že na jej výsledky vplyva množstvo faktorov, v tejto analytickej správe sa použil na hodnotenie finančného zdravia firiem, t. j. prijímateľov investičnej pomoci, jeden vybraný ukazovateľ a tým je tzv. Altmanov index finančného zdravia.³² Hodnotenie prebehlo na vzorke 106 firiem, ktorým bola schválená investičná pomoc v rokoch 2008 až 2017, pričom sa použili výsledky z databázy FinStat (www.finstat.sk), a to za rok 2017, s cieľom poukázať na stabilitu a udržateľnosť prijímateľov investičnej pomoci. Prijímatelia boli následne rozdelení do 3 výsledných pásiem (Tabuľka 6).

Tabuľka 6: Altmanov index finančného zdravia firmy	
Altmanov index finančného zdravia firmy, resp. Altmanovo Z-skóre	Hodnotenie
Altmanovo Z skóre > 2,9	pásma dobrej finančnej situácie
Altmanovo Z skóre =< 2,9 a => 1,2	pásma sivej zóny
Altmanovo Z skóre < 1,2	pásma zlej finančnej situácie

Zdroj: Ing. Petra Růčková PhD., *Finanční analýzy – metody, ukazovatele, využití v praxi*, 2011

Firmy, resp. prijímatelia investičnej pomoci zaradení do pásma dobrej finančnej situácie patria medzi firmy, ktoré sú finančne stabilné, v dobrej finančnej situácii, finančne zdravé. Pásma sivej zóny tvoria firmy v neurčitej finančnej situácii, ktoré nie sú ani finančne zdravé, ale ani vo vážnych finančných problémoch. V pásme zlej finančnej situácie sú prijímatelia, ktorým hrozí bankrot a majú finančné problémy.

Tie firmy, u ktorých sa nepodarilo získať údaje o ich finančnej situácii, lebo údaje nezverejnili, boli v konkurze, zanikli, bolo im zrušené rozhodnutie o schválenej investičnej pomoci a pod., boli zaradené do štvrtej skupiny.

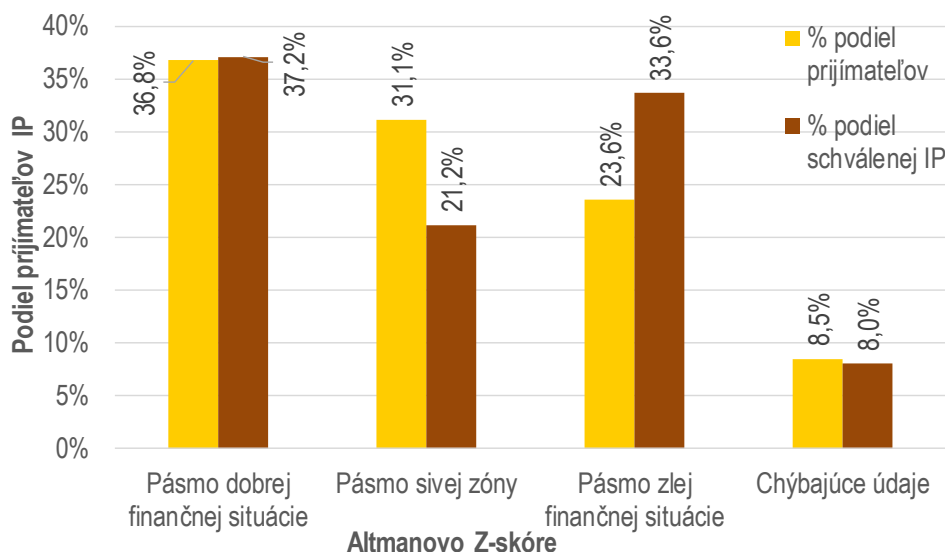
Následne sa výsledky tzv. Altmanovho indexu finančného zdravia prijímateľov investičnej pomoci premietli do regiónov (krajov), pričom sa porovnali so schválenou a čerpanou investičnou pomocou.

Obr. 26 dokumentuje, že najväčší % podiel predstavovali prijímatelia investičnej pomoci v dobrej finančnej situácii (39 firiem: 36,8 %), ktorým bola schválená investičná pomoc v objeme 244,6 mil. eur (37,2 %), nasledovali prijímatelia v tzv. sivej zóne (33 firiem: 31,1 %) so schválenou investičnou pomocou vo výške 139,5 mil. eur (21,2 %), a poslední, prijímatelia v zlej finančnej situácii (25 firiem: 23,6 %) s objemom investičnej pomoci 221,5 mil. eur (33,6 %). V prípade 9 firiem (8,5 %), ktoré mali schválené 52,7 mil. eur (8,0 %), neboli k dispozícii požadované údaje (firma ukončila svoju činnosť, bolo jej zrušené rozhodnutie o schválení investičnej pomoci, je v konkurze, zbankrotovala a pod.), preto sa môžu tieto firmy zaradiť do pásma firiem v zlej finančnej situácii. Priaznivé je, že investičná pomoc bola schválená subjektom,

³² Altmanov index finančného zdravia, resp. Altmanovo Z-skóre je typickým príkladom súhrnného indexu hodnotenia. Model bol zostavený Edwardom Altmanom, profesorom financií na New York University School of Business. Je medzinárodne uznávaný a jeho úlohou je predpovedať potenciálnu krízu podniku. Pomocou tohto modelu sú firmy klasifikované do troch úrovní, vyjadrujúcich pravdepodobnosť úpadku danej spoločnosti. Výsledná hodnota modelu je vyhodnotená pomocou piatich rôznych finančných ukazovateľov, ktoré vstupujú do výpočtu s rôznymi stupňami dôležitosti. Pásma Altmanovho indexu finančného zdravia: Z-skóre < 1,2 pásma zlej finančnej situácie, 1,2 ≤ Z-skóre ≤ 2,9 pásma sivej zóny, Z-skóre > 2,9 pásma dobrej finančnej situácie.

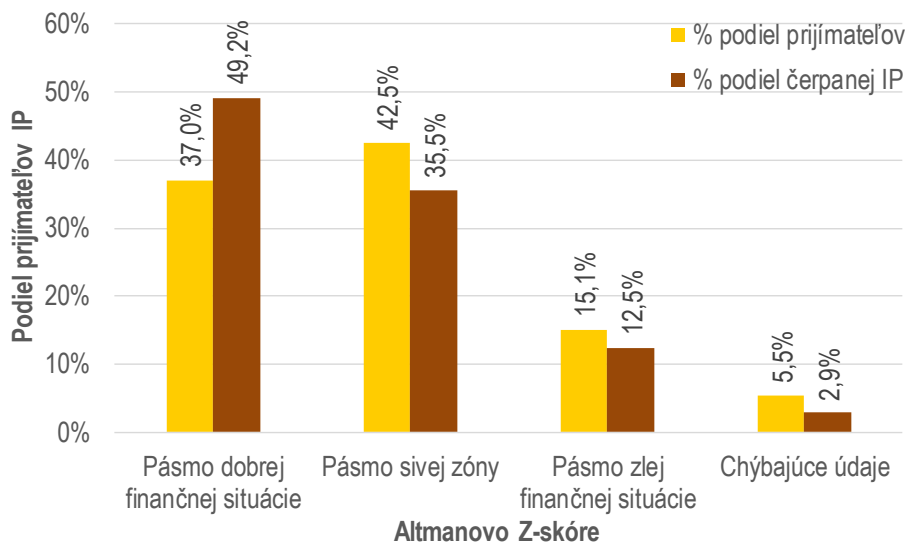
z ktorých sa väčšina nachádzala v pásme dobrej finančnej situácie a pásme sivej zóny (72 firiem: 67,9 %). Na druhej strane, objem 274,2 mil. eur (41,6 %) bol schválený pre subjekty v zlej finančnej situácii a tie, u ktorých neboli k dispozícii finančné údaje.

Obr. 26: Schválená investičná pomoc (2008 – 2017) a jej prijímatelia podľa Altmanovho Z-skóre (2017)

Zdroj: FinStat, spracovanie NKÚ SR

Obr. 27: Čerpaná investičná pomoc (2008 – 2017) a jej prijímatelia podľa Altmanovho Z-skóre (2017)

Zdroj: FinStat, spracovanie NKÚ SR

Investičnú pomoc čerpali (Obr. 27) prevažne subjekty, ktoré sa nachádzali v pásme dobrej finančnej situácie alebo v pásme sivej zóny (220,5 mil. eur: 84,7 %), a len minimum z nich sa nachádzalo v zlej finančnej situácii.

Tabuľka 7: Rozdelenie prijímateľov pomoci za 20018 až 2017 podľa Altmanovho Z-skóre (2017) a regiónov								
Kraj	Schválená investičná pomoc				Čerpaná investičná pomoc			
	Počet prijímateľov	Podiel prijímateľov v kraji	Výška schválenej pomoci (mil. eur)	Podiel schválenej pomoci v kraji	Počet prijímateľov	Podiel prijímateľov v kraji	Výška čerpanej pomoci (mil. eur)	Podiel čerpanej pomoci v kraji
Bratislavský kraj								
Pásma dobrej finančnej situácie	1	100,0%	14,3	100,0%	1	100,0%	14,3	100,0%
Spolu	1	100,0%	14,3	100,0%	1	100,0%	14,3	100,0%
Trnavský kraj			0,0				0,0	
Pásma dobrej finančnej situácie	2	22,2%	27,0	20,2%	1	14,3%	0,6	1,8%
Pásma sivej zóny	6	66,7%	48,5	36,2%	6	85,7%	33,1	98,2%
Pásma zlej finančnej situácie	1	11,1%	58,6	43,7%	0	0,0%	0,0	0,0%
Spolu	9	100,0%	134,1	100,0%	7	100,0%	33,7	100,0%
Trenčiansky kraj								
Pásma dobrej finančnej situácie	3	37,5%	39,6	63,1%	2	50,0%	23,0	93,6%
Pásma sivej zóny	2	25,0%	4,1	6,5%	1	25,0%	0,2	0,9%
Pásma zlej finančnej situácie	2	25,0%	18,3	29,1%	1	25,0%	1,3	5,5%
Chýbajúce údaje	1	12,5%	0,8	1,3%	0	0,0%	0,0	0,0%
Spolu	8	100,0%	62,8	100,0%	4	100,0%	24,6	100,0%
Nitriansky kraj								
Pásma dobrej finančnej situácie	2	16,7%	5,1	6,3%	1	12,5%	3,9	11,0%
Pásma sivej zóny	5	41,7%	33,7	41,3%	5	62,5%	24,0	67,6%
Pásma zlej finančnej situácie	3	25,0%	34,9	42,8%	1	12,5%	4,4	12,4%
Chýbajúce údaje	2	16,7%	7,9	9,6%	1	12,5%	3,2	9,0%
Spolu	12	100,0%	81,7	100,0%	8	100,0%	35,4	100,0%
Žilinský kraj								
Pásma dobrej finančnej situácie	7	43,8%	56,0	63,6%	7	50,0%	48,9	77,3%
Pásma sivej zóny	4	25,0%	12,5	14,2%	4	28,6%	10,5	16,5%
Pásma zlej finančnej situácie	4	25,0%	13,8	15,7%	2	14,3%	3,4	5,3%
Chýbajúce údaje	1	6,3%	5,7	6,5%	1	7,1%	0,6	0,9%
Spolu	16	100,0%	88,1	100,0%	14	100,0%	63,4	100,0%
Banskobystrický kraj								
Pásma dobrej finančnej situácie	6	30,0%	19,5	25,0%	3	30,0%	10,2	48,4%
Pásma sivej zóny	7	35,0%	20,4	26,1%	6	60,0%	10,9	51,4%
Pásma zlej finančnej situácie	5	25,0%	32,5	41,6%	1	10,0%	0,0	0,1%
Chýbajúce údaje	2	10,0%	5,6	7,2%	0	0,0%	0,0	0,0%
Spolu	20	100,0%	78,1	100,0%	10	100,0%	21,2	100,0%
Prešovský kraj								
Pásma dobrej finančnej situácie	4	33,3%	9,6	14,4%	2	25,0%	3,0	11,5%
Pásma sivej zóny	1	8,3%	1,3	1,9%	1	12,5%	0,7	2,6%
Pásma zlej finančnej situácie	6	50,0%	52,5	78,5%	4	50,0%	21,7	84,1%
Chýbajúce údaje	1	8,3%	3,5	5,3%	1	12,5%	0,5	1,8%
Spolu	12	100,0%	66,9	100,0%	8	100,0%	25,8	100,0%
Košický kraj								
Pásma dobrej finančnej situácie	14	50,0%	73,3	55,3%	10	47,6%	24,1	57,1%
Pásma sivej zóny	8	28,6%	19,0	14,4%	8	38,1%	13,1	31,0%
Pásma zlej finančnej situácie	4	14,3%	11,0	8,3%	2	9,5%	1,6	3,9%
Chýbajúce údaje	2	7,1%	29,2	22,0%	1	4,8%	3,4	8,0%
Spolu	28	100,0%	132,5	100,0%	21	100,0%	42,2	100,0%
CELKOM	106		658,4		73		260,5	

Zdroj: FinStat, spracovanie NKÚ SR

Tabuľka 7 ukazuje, že okrem Bratislavského, Trnavského a Košického kraja, vo všetkých ostatných krajoch sa v pásme zlej finančnej situácie, z pohľadu schválenej investičnej pomoci, nachádzalo v roku 2017 až 25 % a viac prijímateľov investičnej pomoci v kraji. Zaujímavá bola situácia v Prešovskom kraji, kde ich podiel dosiahol až 50 % z počtu prijímateľov, pričom sa im schválilo až 78,5 % objemu schválenej investičnej pomoci v kraji.

Oveľa lepšia bola situácia z pohľadu čerpanej investičnej pomoci. V roku 2017 firmy v pásme zlej finančnej situácie tvorili od 0 % v Bratislavskom, Banskobystrickom a Trnavskom kraji až po 50 % v Prešovskom kraji. Minimálne % prijímateľov investičnej pomoci v tomto pásme bolo v Trenčianskom (1,3 %), Košickom (1,6 %), Žilinskom (3,4 %) a Nitrianskom kraji (4,4 %). V Prešovskom kraji 50 % prijímateľov, nachádzajúcich sa v pásme zlej finančnej situácie, čerpalo až 84,1 % čerpanej investičnej pomoci v kraji.

Skutočný počet pracovných miest, ktoré prijímatelia investičnej pomoci vytvorili, nie je známy, preto na zhodnotenie zamestnanosti sa použil údaj získaný z databázy FinStat a to priemerný prepočítaný počet zamestnancov u tých subjektov, ktorým bola schválená investičná pomoc, a ktorí túto pomoc aj čerpali.

Všetci prijímatelia investičnej pomoci sa zaviazali vo svojich investičných zámeroch vytvoriť nové pracovné miesta (21 874 pracovných miest v prípade schválenej investičnej pomoci a 13 626 v prípade čerpanej investičnej pomoci), okrem 3 subjektov, ktorým bola schválená investičná pomoc len na udržanie existujúcich pracovných miest. V množine 106 subjektov, ktorým bola schválená investičná pomoc, podľa údajov FinStatu priemerný prepočítaný počet pracovníkov dosiahol 83 596 zamestnancov v roku 2016 a 87 946 v roku 2017. U firiem, ktoré čerpali investičnú pomoc, v roku 2016 dosiahol priemerný prepočítaný počet pracovníkov 68 044 a v roku 2017 sa zvýšil na 72 317 zamestnancov.

3.2. Porovnanie investičnej pomoci v SR a ČR (benchmarking)

BOX 5: Porovnanie investičnej pomoci v SR a ČR

- V období 2008 – 2017 bolo v ČR schválených 674 zámerov s investičnou pomocou vo výške 4 191,7 mil. eur a počtom 84 383 plánovaných novovytvorených pracovných miest. V SR bolo v rovnakom období schválených 106 zámerov s investičnou pomocou vo výške 658,4 mil. eur a 21 874 plánovanými vytvorenými pracovnými miestami.
- Podiel stropu verejnej podpory na HDP (t. j. investičnej pomoci na HDP) bol v ČR v uvedenom období 2,9-krát vyšší než v SR (0,26 % vs. 0,09 %). Strop verejnej podpory (t. j. investičnej pomoci) na 1 novovytvorené pracovné miesto v ČR predstavoval 49 675 eur (1,65-krát viac) v porovnaní s 30 098 eur investičnej pomoci na 1 plánované vytvorené miesto v SR. Investičná pomoc na 1 obyvateľa bola v ČR (39,93 eur) 3,2-krát vyššia než v SR (12,16 eur).
- V oblastiach investičnej pomoci v ČR jednoznačne prevládal spracovateľský priemysel (98,0 %), nasledovaný centrami strategických služieb (1,4 %) a technologickými centrami (0,6 %), čo je podobné ako v SR, kde najviac schválenej investičnej pomoci smerovalo do priemyselnej výroby (94,0 %), potom pre centrá strategických služieb (3,4 %) a technologické centrá (2,1 %), a najmenej pre cestovný ruch (0,5 %).
- Z hľadiska odvetvového zamerania schválenej investičnej pomoci v ČR dominovala Výroba dopravných prostriedkov (38,05 %), Strojárstvo (10,89 %) a Výroba gumy a plastov (10,88 %). V SR prevažovala, podobne ako v ČR, Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov (27,8 %), nasledovaná Výrobou chemikálií a chemických produktov (10,1 %) a Výrobou strojov a zariadení (9,7 %).

Zhodnotenie investičnej pomoci v SR bolo porovnané za obdobie 2008 – 2017 s ČR, ktorá je SR historicky a regionálne najbližšie. Porovnanie bolo urobené z pohľadu legislatívy, oblastí a foriem investičnej pomoci, jej maximálnej intenzity, koordinátora pomoci, úloh investičnej agentúry a pod. Ako vybrané ukazovatele pre porovnanie boli použité: počet schválených investičných zámerov, objem schválenej investičnej pomoci, počet plánovaných vytvorených

pracovných miest, podiel objemu schválenej pomoci na HDP v %, investičná pomoc na 1 pracovné miesto v eurách a investičná pomoc na 1 obyvateľa.

3.2.1. V súčasnosti platná politika investičnej pomoci v SR a ČR

V súčasnosti je poskytovanie investičnej pomoci (Tabuľka 8) v ČR a v SR upravené právnymi predpismi. V ČR platí zákon o investičných stimuloch č. 72/2000 Sb. v platnom znení, ktorý používa pojem investičný stimul a strop verejnej podpory, čo predstavuje maximálnu výšku investičnej pomoci, ktorú investor môže získať. V SR platí zákon č. 57/2018 Z. z. o regionálnej investičnej pomoci, ktorý používa pojem investičná pomoc. Formy tejto pomoci sú v oboch krajinách veľmi podobné. V ČR existuje navyše hmotná podpora rekvalifikácie alebo školenie zamestnancov, ktorá sa v zmysle základného zákona o investičnej pomoci v SR neposkytuje. Na druhej strane, v SR možno získať investičnú pomoc aj vo forme dotácie na dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok, čo v ČR je možné iba v prípade strategických investičných akcií. Podporované oblasti v SR sú takmer totožné s ČR.

Celý proces poskytovania investičnej pomoci koordinuje Ministerstvo priemyslu a obchodu ČR podľa potreby s agentúrou CzechInvest, Ministerstvom práce a sociálnych vecí ČR, Ministerstvom financií ČR, Ministerstvom životného prostredia ČR a obcou, na ktorej katastrálnom území má byť investícia realizovaná. V SR proces koordinuje MH SR podľa potreby s MF SR, MPSVR SR prostredníctvom ÚPSVR a vlastníkom nehnuteľnosti, ktorým je štát zastúpený príslušným správcom majetku, ak ide o investičnú pomoc, ktorou je prevod nehnuteľného majetku alebo nájom nehnuteľného majetku.

Tabuľka 8: Politika investičnej pomoci v SR a ČR

Položka	SR	ČR
Zákon	zákon č. 57/2018 Z. z. o regionálnej investičnej pomoci	zákon o investičných stimuloch č. 72/2000 Sb. v platnom znení
Formy investičnej pomoci	- úľava na dani z príjmov - príspevok na vytvorené nové pracovné miesta - dotácia na dlhodobý hmotný a nehmotný majetok - prevod nehnuteľného majetku alebo nájmu nehnuteľného majetku za hodnotu nižšiu ako je jeho hodnota stanovená znaleckým posudkom	- úľava na daniach z príjmu - hmotná podpora vytvárania nových pracovných miest, rekvalifikácie alebo školenie zamestnancov - hmotná podpora obstarania dlhodobého hmotného a nehmotného majetku pre strategické investičné akcie - prevod pozemkov vrátane súvisiacej infraštruktúry za zvýhodnenú cenu - oslobodenie od dane z nehnuteľnosti vo zvýhodnených priemyselných zónach
Podporované oblasti	- priemyselná výroba - technologické centrum - centrum podnikových služieb	- spracovateľský priemysel, - technologické centrá - centrá strategických služieb
Intenzita pomoci	- 25 % oprávnených nákladov na západnom Slovensku s výnimkou Bratislavského kraja, - 35 % na strednom a východnom Slovensku, - v prípade malého podniku možné zvýšenie o ďalších 20 % a v strednom podniku o 10 %.	- 25 % oprávnených nákladov vo veľkom podniku - 35 % v strednom podniku - 45 % v malom podniku
Koordinátor investičnej pomoci	Ministerstvo hospodárstva SR	Ministerstvo priemyslu a obchodu ČR
Agentúra na podporu investícií	SARIO	CzechInvest

Zdroj: FinStat, spracovanie NKÚ SR

V oblasti poskytovania investičnej pomoci má investičná agentúra CzechInvest v ČR osobitné postavenie – je výhradnou organizáciou, u ktorej môže investor zaregistrovať svoju žiadosť o investičnú pomoc. Má regionálne kancelárie v 13 krajoch a tiež v zahraničí. V oblasti poskytovania investičnej pomoci v SR je SARIO štátna agentúra v pôsobnosti MH SR, ktorá zabezpečuje podporu investícií, asistenciu žiadateľom pri príprave žiadosti o investičnú pomoc a následnú post-investorskú starostlivosť. Má regionálne zastúpenie v Košiciach, Banskej Bystrici, Bratislave a okrem toho odbor regionálnych kancelárií v uvedených mestách, ktorý spracováva databázu voľných nehnuteľností.

Pri spracovaní údajov o investičnej pomoci v SR a ČR a ich vzájomnom porovnaní sa využili údaje poskytnuté MH SR a dáta získané z web stránky CzechInvest za obdobie 2008 až 2017,³³ ktoré sa následne spracovali. Niektoré z údajov boli priamo získané aj z agentúry CzechInvest.

3.2.2. Ukazovatele investičnej pomoci v SR a ČR za obdobie 2008 – 2017

V rokoch 2008 – 2017 (Obr. 28) bolo v ČR schválených 674 investičných zámerov v oblasti investičnej pomoci so stropom verejnej podpory vo výške 4 191,7 mil. eur a počtom 84 383 novovytvorených pracovných miest. Na Slovensku bolo v rovnakom období schválených 106 zámerov s investičnou pomocou vo výške 658,4 mil. eur a počtom 21 874 plánovaných vytvorených miest.

Obr. 28: Ukazovatele investičnej pomoci v SR a ČR za obdobie 2008 – 2017

Ukazovateľ	SR	ČR
Počet zámerov	106	674
Objem investičnej pomoci	658,4 mil. eur	4 191,7 mil. eur
Plánované vytvorené pracovné miesta	21 874	84 383
Investičná pomoc na 1 plánované PM	30 098 eur	49 675 eur
Podiel investičnej pomoci na HDP (priemer)	0,09 %	0,26 %
Investičná pomoc na 1 obyvateľa (priemer)	12,16 eur	39,93 eur

Zdroj: MH SR, CzechInvest, spracovanie NKÚ SR

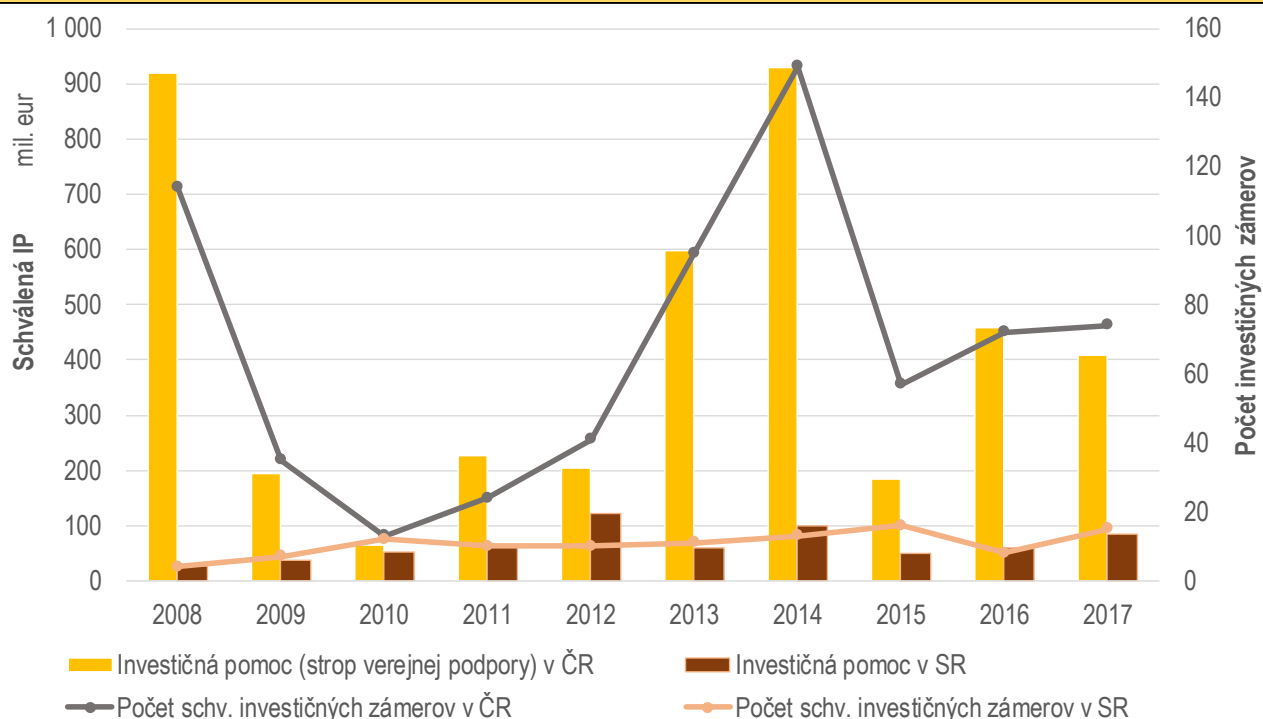
Podiel stropu verejnej podpory na HDP (t. j. investičnej pomoci na HDP) v ČR v uvedenom období predstavoval 0,26 % v porovnaní s 0,09 % podielu investičnej pomoci na HDP v SR, čo bolo 2,9-krát viac. Strop verejnej podpory na 1 novovytvorené pracovné miesto v ČR predstavoval 49 675 eur (1,65-krát viac) v porovnaní s 30 098 eur investičnej pomoci na 1 plánované vytvorené miesto v SR. Investičná pomoc na 1 obyvateľa bola v ČR (39,93 eur) 3,2-krát vyššia ako na Slovensku (12,16 eur).

Najväčší počet zámerov spolu s najvyšším objemom investičnej pomoci v ČR bol schválený v roku 2014 (149 zámerov, 930,9 mil. eur). Naproti tomu najmenší počet zámerov a zároveň aj najnižší objem investičnej pomoci v ČR bol schválený v roku 2010 (13 zámerov, 65,9 mil. eur). V SR najviac zámerov bolo zaznamenaných v roku 2015 (16)

³³ Pri prepočte investičnej pomoci, ktorá je uvedená v českých korunách, sa použili výmenné kurzy Národnej banky Slovenska za jednotlivé mesiace a roky, podľa toho, kedy bolo vydané rozhodnutie o schválení investičnej pomoci. Za rok 2008 bol použitý výmenný kurz Českej národnej banky.

a najvyšší objem investičnej pomoci v roku 2012 (121,2 mil. eur); najmenej zámerov a najnižší objem investičnej pomoci bol schválený v roku 2008 (4 zábery, 28,4 mil. eur). V sledovanom období vývoj počtu zámeru a objemu investičnej pomoci mal na Slovensku rovnomerný charakter, zatiaľ čo v ČR vykazoval väčšiu volatilitu. V rokoch 2008 a 2014 bol v ČR zaznamenaný ich výrazný nárast v porovnaní s ostatným rokom, čo bolo spôsobené novelou zákona o investičných stimuloch v roku 2007 a znížením miery podpory zo 40 % na 25 % pre veľké podniky pre rok 2014 (Obr. 29).

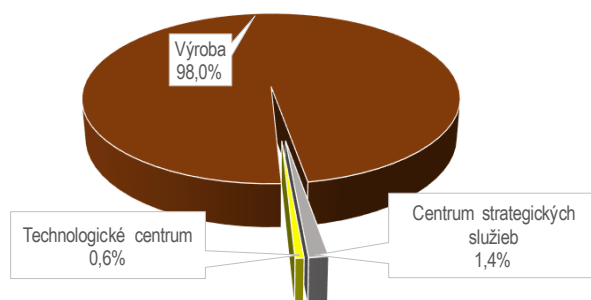
Obr. 29: Schválená investičná pomoc a počet zámerov v SR a v ČR za roky 2008 – 2017

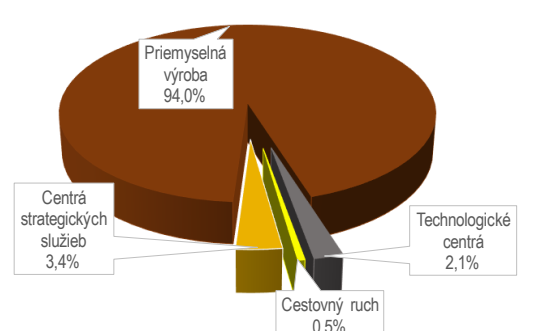
Zdroj: MH SR, CzechInvest, spracovanie NKÚ SR

Najvyššia investičná pomoc na 1 obyvateľa v eurách a zároveň aj najvyšší podiel investičnej pomoci na HDP v ČR v % bol zaznamenaný v rokoch 2014 (88,44 eur, 0,59 %) a 2008 (88,47 eur, 0,57 %); najnižší v roku 2010 (6,29 eur, 0,04 %). V SR najvyššia investičná pomoc na 1 obyv. bola v roku 2012 (22,41 eur), v tomto roku dosiahol podiel investičnej pomoci na HDP najviac (0,17 %); najmenej v roku 2008 (5,27 eur, 0,04 %). Pri porovnaní vývoja v ČR a SR je vidieť, že investičná pomoc na 1 obyvateľa a podiel investičnej pomoci na HDP bol v období 2008 až 2017 vždy vyšší v ČR než v SR, okrem rokov 2010 a 2012, kedy to bolo naopak (2010: ČR 6,29 eur, 0,04 %, SR 9,90 eur, 0,08 %; 2012: ČR 19,49 eur, 0,13 %, SR 22,41 eur, 0,17 %).

Obr. 30: Oblasť investičnej pomoci v ČR za obdobie 2008 – 2017

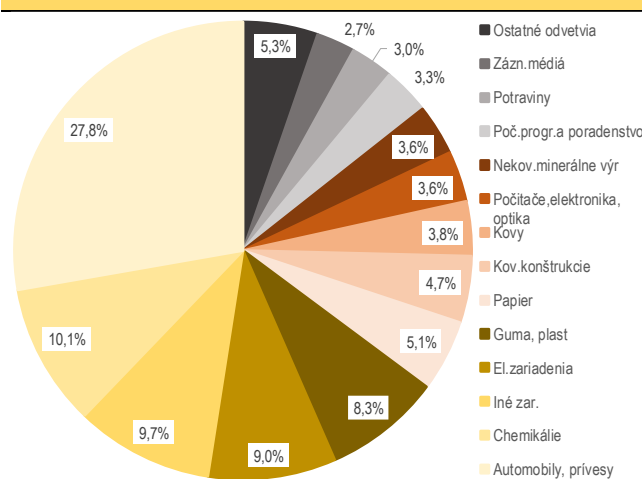
Obr. 31: Oblasť investičnej pomoci v SR za obdobie 2008 – 2017

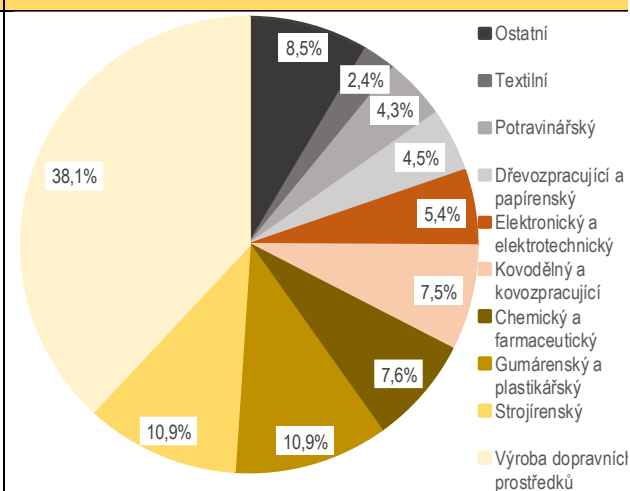
Zdroj: CzechInvest, MH SR, Spracovanie NKÚ SR

V oblastiach investičnej pomoci (Obr. 30) v ČR jednoznačne prevládal spracovateľský priemysel (98,0 %), nasledovaný centrami strategických služieb (1,4 %) a technologickými centrami (0,6 %), čo je podobné ako na Slovensku (Obr. 31), kde najviac schválenej investičnej pomoci smerovalo do priemyselnej výroby (94,0 %), potom pre centrá strategických služieb (3,4 %) a technologické centrá (2,1 %), a najmenej pre oblasť cestovného ruchu (0,5%).

Obr. 32: Schválená investičná pomoc v SR podľa odvetvového zamerania za obdobie 2008 – 2017

Obr. 33: Schválená investičná pomoc v ČR podľa odvetvového zamerania za obdobie 2008 – 2017

Zdroj: CzechInvest, MH SR, Spracovanie NKÚ SR

Z hľadiska odvetvového zamerania schválenej investičnej pomoci (Obr. 32), v ČR dominovala Výroba dopravných prostriedkov (38,05 %), Strojárstvo (10,89 %) a Výroba gumy a plastov (10,88 %). Najmenší podiel investičnej pomoci išiel v sledovanom období do Letectva (0,01 %), do Sektoru IT a vývoja softvéru (0,26 %), a do Koksovania a spracovania ropy (0,51 %).

Na Slovensku (Obr. 33) prevažovala obdobne ako v ČR Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov (27,8 %), nasledovaná Výrobou chemikálií a chemických produktov (10,1 %) a Výrobou strojov a zariadení (9,7 %). Najmenej investičnej pomoci smerovalo do Ostatných odborných vedeckých a technických činností (0,1 %), do Vedeckého výskumu a vývoja (0,2%) a do Spracovania dreva a výroby výrobkov z dreva a korku okrem nábytku (0,2 %).

4. ZÁVERY A ODPORÚČANIA

V rokoch 2008 až 2017 malo pôvodne schválených 106 investičných zámerov v sume 658,4 mil. eur priniesť Slovensku 21 874 nových pracovných miest. Najviac investičnej pomoci smerovalo do Trnavského a Košického kraja, investičná pomoc pre západné Slovensko a Bratislavský kraj predstavovala až 44,5 % z celkového objemu v SR. Až 94 % schválenej investičnej pomoci išlo do oblasti priemyselnej výroby. Oblasť cestovného ruchu, od ktorej sa v novom zákone o investičnej pomoci upustilo, sa ukázala ako nepodstatná pre podporu investícií. Investori vo svojich investičných zámeroch preferovali investičnú pomoc vo forme daňovej úľavy. Najdrahšie pracovné miesta mali vzniknúť v cestovnom ruchu (83 tis. eur na 1 prac. miesto) a najlacnejšie v centrách strategických služieb (11,9 tis. eur na 1 prac. miesto).

Za obdobie hodnotených desiatich rokov sa pôvodne schválená investičná pomoc znížila o viac ako 20 % (na 518,5 mil. eur), a to vydaním rozhodnutí, na základe ktorých sa v 21 prípadoch investičná pomoc zrušila a v 9 prípadoch došlo k jej zníženiu. Časť zrušenej investičnej pomoci sa vyčerpala v objeme 8,8 mil. eur, z nej sa nepodarilo vrátiť späť do štátneho rozpočtu 3,9 mil. eur.

Skutočné čerpanie investičnej pomoci v porovnaní s pôvodne schválenou bolo zatiaľ veľmi nízke, 39,6 %. Najväčší objem investičnej pomoci aj najviac investičných zámerov bolo schválených v oblasti priemyselnej výroby, kde malo vzniknúť aj najviac pracovných miest. V oblasti priemyselnej výroby však bolo zaznamenané aj najnižšie čerpanie, na úrovni 37,3 %, aj keď podiel priemyselnej výroby na celkovom objeme čerpanej investičnej pomoci bol najvyšší (88,6 %).

Pozornosť si vyžaduje dominancia odvetvia Výroba motorových vozidiel, návesov a prívosov, kde bolo schválených 24 investičných zámerov. Do tohto odvetvia smeroval najväčší objem schválenej investičnej pomoci vo výške 182,7 mil. eur (27,8 % z celkovej schválenej investičnej pomoci), a to hlavne vo forme daňovej úľavy (132,4 mil. eur). Výška schválenej investičnej pomoci na 1 pracovné miesto bola 25 945 eur, pričom schválená investičná pomoc bola vyčerpaná na 40,8 %. Naopak, napr. v odvetví Vedecký výskum a vývoj bolo schválených 1,5 mil. eur (0,2 % celkovej schválenej investičnej pomoci) a 2 zábery, pri výške schválenej investičnej pomoci na 1 pracovné miesto 20 006 eur.

Z hodnotenia vplyvu investičnej pomoci na regióny vyplýva, že nemožno preukázať vplyv výšky čerpanej investičnej pomoci na 1 obyvateľa SR za obdobie rokov 2008 – 2017 na znižovanie regionálnych rozdielov a podporu menej rozvinutých regiónov. Paradoxom je, že z pohľadu výšky regionálneho HDP na obyvateľa v PKS dva relatívne najmenej rozvinuté kraje (Banskobystrický a Prešovský kraj) čerpali najmenej investičnej pomoci na obyvateľa. Tieto kraje nedosiahli úroveň SR pri schválenej investičnej pomoci, čo poukazuje na slabú investičnú aktivitu v týchto regiónoch a na potrebu nastavenia parametrov investičnej pomoci v zákone podľa menších územných celkov, ktoré to naozaj potrebujú. Primárne je však potrebné náležité územie (kraj, okres) infraštruktúrne a vzdelanostne pripraviť, lebo potom ani dokonalé nastavenie parametrov v zákone nepomôže.

Prínos investičnej pomoci pre najmenej rozvinuté okresy sa v súčasnosti ešte nedá komplexne zhodnotiť, keďže prvé okresy boli zaradené medzi NRO v decembri 2015. V období 2016 až 2017 bola v NRO schválená investičná pomoc 8 subjektom vo výške 32,1 mil. eur (22,4 % zo schválenej investičnej pomoci v období 2016 až 2017), z ktorej sa vyčerpalo 171,9 tis. eur (3,8 % z čerpanej investičnej pomoci v období 2016 – 2017) a malo sa vytvoriť 990 nových pracovných miest (17,9 % z počtu plánovaných pracovných miest v rokoch 2016 a 2017).

Z pohľadu záväzku prijímateľov investičnej pomoci – vytvoriť nové pracovné miesta³⁴, možno konštatovať, že počet pracovných miest ku koncu obdobia vzrástol. V sledovanom období sa zaviazali investori vytvoriť 21 874 pracovných miest pri schvaľovaní investičných zámerov a pri čerpaní 13 626. Podľa dostupných údajov FinStatu, u prijímateľov investičnej pomoci priemerný prepočítaný počet pracovníkov dosiahol v roku 2017, v prípade schválenej investičnej pomoci, 87 946 zamestnancov, v prípade čerpanej investičnej pomoci 72 317. Avšak 7 spoločností (9,6 % z tých, ktoré investičnú pomoc čerpali) nevytvorilo udržateľné pracovné miesta, keďže v roku 2017 ich priemerný prepočítaný počet zamestnancov bol dokonca nižší ako plánovaný počet nových vytvorených pracovných miest. Hlbšia analýza dopadu na

³⁴ Údaje o skutočnom počte vytvorených pracovných miest v prípade čerpanej investičnej pomoci sa od MH SR nepodarilo získať, čo bolo odôvodnené časovou náročnosťou na ich administratívne spracovanie.

zamestnanosť v prípade čerpanej investičnej pomoci môže byť spracovaná až po získaní skutočného počtu vytvorených pracovných miest.

V ČR sa schválilo zo štátneho rozpočtu na investičnú pomoc oveľa viac. Za sledované obdobie 2008 – 2017 objem schválenej investičnej pomoci bol 6,4-krát vyšší (4 191,7 mil. eur v ČR, 658,4 mil. eur v SR), podiel investičnej pomoci na HDP takmer 2,9-krát vyšší (0,26 % v ČR, 0,09 % v SR), investičná pomoc na obyvateľa 3,2-krát vyššia (39,93 eur v ČR, 12,16 eur v SR) a investičná pomoc na jedno novovytvorené pracovné miesto 1,7-krát vyššia (49 675 eur v ČR, 30 098 eur v SR). Oblasť priemyselná výroba v SR, resp. spracovateľského priemyslu v ČR mali viac ako 90 % zastúpenie (98 % v ČR, 94 % v SR). Odvetvové zameranie investičnej pomoci bolo v oboch krajinách veľmi podobné, s výraznou prevahou Výroby motorových vozidiel (38,05 % v ČR, 27,8 % v SR).

Prezentované výsledky investičnej pomoci v SR poukazujú na dôležitosť nastavenia jej ďalšieho smerovania v budúcnosti. Z tohto pohľadu možno ako pozitívny krok vnímať nový zákon o regionálnej investičnej pomoci, platný od 1. apríla 2018, ktorého absolútnou prioritou je znižovanie regionálnych rozdielov a podpora investícií s vyššou pridanou hodnotou a investícií do výskumu a vývoja.

Vládou SR schválený strategický dokument Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030,³⁵ pripravený MH SR, uvádza, že ambíciou SR do nasledujúceho obdobia v oblasti konkurencieschopnosti hospodárstva by mala byť podpora investícií s vyššou pridanou hodnotou, s akcentom na podnikový výskum a inovácie a vysokú technologickú vyspelosť; tým sa má podporovať celkový inovatívny potenciál SR na všetkých úrovniach. V dokumente v časti vízia hospodárskej politiky sa v rámci regionálneho rozvoja hovorí o selektívnej investičnej pomoci a vo SWOT analýze podnikateľského prostredia je ako jedna zo slabých stránok uvedená tak, že investičná pomoc deformuje prirodzené konkurenčné prostredie zvyhnutím príjemcov v porovnaní s ich prirodzeným konkurentom. čo sú väčšinou investori zaradení v kategórii veľkých firiem (93 prijímateľov investičnej pomoci, ktorým sa schválilo 96,2 % z celkovej schválenej pomoci a ktorí čerpali 95,4 % z celkovej čerpanej pomoci) v porovnaní s ostatnými. Z toho sa dá usúdiť aj ďalšie smerovanie a charakter investičnej pomoci v budúcnosti.

Vzhľadom na túto skutočnosť a prevládajúcu podporu investičnej pomoci v odvetví Výroba motorových vozidiel, návesov a príviesov (27,8 %, čo je takmer 3-krát viac než druhý najvyšší objem schválenej investičnej pomoci v odvetví Výroba chemikálií a chemických produktov), by stálo za úvahu prehodnotiť politiku investičnej pomoci, sústrediť sa v SR skôr na podporu malého a stredného podnikania³⁶ a časť zdrojov použiť práve na ich podporu s dôrazom na najmenej rozvinuté okresy, čo prinesie žiadúcu väčšiu rôznorodosť vo veľkostnej štruktúre firiem a v zastúpení odvetví v SR, a súčasne prirodzenou formou prispeje k znižovaniu regionálnych rozdielov.

Táto analytická správa je prvým komplexným hodnotením prínosov investičnej pomoci v SR za obdobie 2008 – 2017 a rozpracováva mnoho uhlov pohľadu na oblasť investičnej pomoci v SR. Viacero údajov ešte nebolo úplne zhromaždených a dostupných, preto zostáva priestor na ďalšie pokračovanie, napr. pri preverení a analýze skutočne vytvorených pracovných miest.

Odporúčané témy na kontrolu v oblasti investičnej pomoci v SR

Na základe záverov analytickej štúdie možno odporúčať tieto témy na kontrolnú činnosť:

- Preverenie a porovnanie počtu skutočne vytvorených pracovných miest podporených z investičnej pomoci s počtom pôvodne plánovaných pracovných miest.

³⁵ <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2018-185>

³⁶ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o definícii malých a stredných podnikov (Ú. v. ES L 124, 20. 5. 2003, s. 36), príloha Hlava 1 s názvom Definícia mikro, malých a stredných podnikov, ktorú prijala Komisia, kde sa v článku 2 Počet pracovníkov a finančné limity, určujúce kategórie podnikov uvádza:

Kategóriu mikro, malých a stredných podnikov (MSP) tvoria podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 mil. euro a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 43 mil. eur.

V rámci kategórie MSP sa malý podnik definuje ako podnik, ktorý zamestnáva menej ako 50 osôb a ktorého ročný obrat a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 10 mil. eur.

V rámci kategórie MSP sa mikro podnik definuje ako podnik, ktorý zamestnáva menej ako 10 osôb a ktorého ročný obrat a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 2 mil. eur.

- Kontrola dôležitých aktérov investičnej pomoci ako je MH SR, SARIO, MDV SR,³⁷ MF SR so zameraním na plnenie ich úloh a poslania v celom procese poskytovania investičnej pomoci.
- Preverenie systému hodnotenia, kontroly a monitorovania investičnej pomoci (oddelenie kontroly a monitorovania investičnej pomoci sa na MH SR vytvorilo len nedávno, pričom EÚ požaduje pravidelné hodnotenie systému poskytovania investičnej pomoci s cieľom vyhodnotiť efektívnosť štátnej pomoci v celej EÚ, keďže investičná pomoc je súčasťou štátnej pomoci).
- Kontrola celého procesu hodnotenia a výberu investičných zámerov, ktoré sa uchádzali o investičnú pomoc (informácie o všetkých žiadateľoch, zamietnutých žiadostiach, dôvodoch zamietnutia a pod.), pretože takéto hodnotenie sa doteraz nerobilo a MH SR ho zaviedlo až v roku 2017, ako aj vzhľadom na výsledky hodnotenia finančnej situácie prijímateľov investičnej pomoci za rok 2017 podľa údajov FinStatu.

³⁷ V zmysle zákona č. 231/2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 56/2009 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, účinného od 1. 8. 2011 do 31. 3. 2018

POUŽITÉ ZDROJE

- 1) Nariadenie komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Text s významom pre EHP) č. COM (2017), dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=CELEX:32014R0651>
- 2) Úradný vestník Európskej únie č. C 209/1 z 23. 7. 2013, Oznámenia inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Európskej únie, Európska komisia, Usmernenie o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020 (text s významom pre EHP) (2013/C 209/01), dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2013:209:FULL&from=PL>
- 3) Úradný vestník EÚ č. C 54/8 zo 4. 3. 2006, Usmernenia pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007 – 2013 (text s významom pre EHP) (2006/C 54/08), dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=OJ:C:2006:054:TOC>
- 4) Zákon č. 565/2001 Z. z. – Zákon o investičných stimuloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/565/20040501.html>
- 5) Zákon č. 561/2007 Z. z. – Zákon o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/561/20101231.html>
- 6) Zákon č. 57/2018 Z. z. – Zákon o regionálnej investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/57/20180401>
- 7) Zákon č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/336/>
- 8) Zákon č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, dostupné na: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/1999-175>
- 9) Zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci, dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1999/231/>
- 10) Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, dostupné na: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2015-358>
- 11) Úrad vlády SR (2016) Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2016 – 2020, dostupné na: <http://www.vlada.gov.sk/programove-vyhlasenie-vlady-sr-na-roky-2016-2020/?pg=2>
- 12) Úrad vlády SR (2010) Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie rokov 2010 – 2014, dostupné na: http://www.vlada.gov.sk/index.php?cms_location=programove-vyhlasenie-vlady-sr-na-obdobie-rokov-2010-2014
- 13) Úrad vlády SR (2006) Programové vyhlásenie vlády SR 2006 – 2010, dostupné na: http://www.vlada.gov.sk/data/files/979_programove-vyhlasenie-vlady-slovenskej-republiky-od-04-07-2006-do-08-07-2010.pdf
- 14) Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030, dostupné na: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/23019/1>
- 15) Ministerstvo hospodárstva SR, <https://www.mhsr.sk/>
- 16) Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, <https://www.employment.gov.sk/sk/>
- 17) Agenda OSN 2030 United Nations. (2015) Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development,, dostupné na: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld/publication>
- 18) Európska komisia Európa 2020, dostupné na: http://ec.europa.eu/europe2020/index_sk.htm
- 19) Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu, <http://www.sario.sk/>

- 20) Agentura pro podporu podnikání a investic Agentura pro podporu podnikání a investic Agentura pro podporu podnikání a investic Agentura pro podporu podnikání a investicCzechInvest, Agentura pro podporu podnikání a investic, <https://www.czechinvest.org/cz>
- 21) FinStat, <https://www.finstat.sk/>
- 22) Štatistický úrad SR, <https://slovak.statistics.sk/>
- 23) Eurostat, <https://ec.europa.eu/eurostat>
- 24) Ekonomický ústav SAV, Analýza nástrojov štátu pri podpore zahraničných investícií a návrh ich optimalizácie, dostupné na: <http://ekonom.sav.sk/sk/publikacie/analyza-nastrojov-statu-pri-podpore-zahranicnych-investicii-a-navrh-ich-optimalizacie-p146>
- 25) Ing. Petra Růčková, Ph.D.: Finanční analýzy – metody, ukazovatele, využití v praxi; 2011

PRÍLOHA PRÍJEMCOVIA INVESTIČNEJ POMOCI V SR V 2008 - 2017

Príjemcovia investičnej pomoci SR za obdobie 2008 - 2017			
Názov príjemcu	Rozhodnutie o schválení (dátum)	Schválená investičná pomoc (eur)	Čerpaná investičná pomoc (eur)
Leier Baustoffe SK s.r.o.	28.8.2008	6 004 780	995 818
T-Systems Slovakia s.r.o. (2008)	28.8.2008	11 976 366	10 732 465
Magneti Marelli Powertrain SLOVAKIA s. r. o.	19.12.2008	4 957 744	0
BROVEDANI SLOVAKIA, s.r.o. (2008)	19.12.2018	5 428 783	1 453 769
VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a.s.	15.1.2010	14 300 000	14 300 000
CROWN Bevcan Slovakia s. r. o.	15.4.2009	5 461 196	2 974 507
KAMAX k.s.	8.4.2009	3 471 387	0
ICU Medical Slovakia s.r.o.	22.7.2009	5 580 000	3 183 325
IEE Sensing Slovakia s.r.o.	22.7.2009	2 100 000	2 100 000
Kia Motors Slovakia s.r.o. (2009)	22.7.2009	15 070 000	15 070 000
ORAVA SKIPARK, a.s.	22.7.2009	3 320 000	3 320 000
RDB s.r.o.	22.7.2009	2 000 000	1 000 000
MONOCRYSTALEX SK, s.r.o.	25.5.2010	3 532 994	469 187
PASÍVHAUS MODUL SYSTEME spol. s r.o.	28.5.2010	2 279 157	0
Sapa Profily a.s.	25.5.2010	3 446 100	862 963
SKH plastic, spol. s r.o.	25.5.2010	5 500 000	5 500 000
Stawi, s.r.o.	25.5.2010	1 600 000	1 380 040
ZKW Slovakia s.r.o. (2010)	15.6.2010	917 473	593 137
Bodet & Horst mattress ticking Verwaltungs s.r.o.	18.6.2010	5 508 800	5 508 800
CEIT, a.s.	18.6.2010	2 500 000	2 500 000
Semecs, s.r.o.	29.6.2010	3 845 000	2 340 450
Embraco Slovakia s.r.o (2010)	20.9.2010	6 500 000	6 449 200
LVD S3, a. s.	10.9.2010	3 437 500	3 428 593
Honeywell Turbo s. r. o.	31.3.2011	19 154 577	17 764 853
ASPEL SLOVAKIA s.r.o.	6.12.2011	1 700 000	0
CELLTEX Hygiene s. r. o.	6.12.2011	4 000 000	2 521 640
Continental Matador Rubber, s.r.o. (2011)	6.12.2011	14 580 000	14 580 000
Gallai&Wolff s.r.o.	6.12.2011	3 370 000	0
Johnson Controls Lučenec, s.r.o.	6.12.2011	5 716 000	563 000
MAHLE Behr Námestovo s.r.o.	6.12.2011	4 240 000	2 205 708
PLASTIFLEX Slovakia, spol. s r.o.	6.12.2011	1 660 000	362 422
Nidec Global Appliance Slovakia s.r.o. (predtým Secop s.r.o.)	6.12.2011	7 444 584	4 380 984
SUNGWOO HITECH Slovakia s.r.o.	6.12.2011	3 065 034	2 728 279
Bekaert Slovakia, s. r. o.	22.10.2012	8 408 270	599 393
Continental Automotive Systems Slovakia s.r.o. (2012)	22.10.2012	4 500 000	4 500 000
Delta Electronics (Slovakia), s.r.o. (2012)	22.10.2012	5 121 000	0
EKOLTECH spol. s r. o.	22.10.2012	3 859 000	3 148 098
Fagor Ederlan Slovensko, a.s.	22.10.2012	2 600 000	2 593 966
Magneti Marelli Slovakia, s.r.o. (2012)	22.10.2012	27 500 000	0
Mondi SCP, a.s.	22.10.2012	25 375 000	25 355 731
Muehlbauer Technologies s.r.o. (2012)	22.10.2012	3 908 228	3 908 228
SAMSUNG Electronics Slovakia s.r.o. (2012)	22.10.2012	19 800 000	19 800 000

ZKW Slovakia s.r.o. (2012)	22.10.2012	20 120 000	15 109 374
BROVEDANI SLOVAKIA, s.r.o. (2013)	12.6.2013	3 588 000	750 192
Continental Matador Rubber, s.r.o. (2013)	6.6.2013	19 933 000	8 408 751
Railway Casted Components a. s.	12.6.2013	9 939 754	3 387 223
Mobis Slovakia s.r.o. (2013)	10.7.2013	5 670 000	5 670 000
Dometic Slovakia s.r.o.	11.9.2013	3 004 414	0
GEVORKYAN, s.r.o.	2.9.2013	1 514 000	0
Adient Innotec Metal Technologies s.r.o. (pôvodne Johnson Controls Innotec Technologies, s.r.o.)	2.9.2013	4 100 000	0
Miba Sinter Slovakia s.r.o.	11.9.2013	3 600 000	3 061 113
MICHATEK k.s.	10.9.2013	2 850 000	2 474 730
IBM Slovensko, spol. s r.o.	7.10.2013	1 575 000	923 668
T-Systems Slovakia s.r.o. (2013)	15.10.2013	5 079 000	4 047 849
Embraco Slovakia s.r.o (2014)	25.4.2014	900 000	142 335
FLAMEshoes, s.r.o.	25.4.2014	4 500 000	1 693 012
Schaeffler Kysuce, spol. s r.o. (INA Kysuce, spol. s r.o.)	25.4.2014	3 360 000	2 184 096
Schaeffler Slovensko, spol. s r.o.	25.4.2014	997 535	239 818
Schindler Dunajská Streda a.s.	25.4.2014	8 700 000	103 757
Unomedical s.r.o. (2014)	25.4.2014	1 650 000	1 016 283
Poltár Crystal & Steel, a.s.	15.5.2014	11 800 000	0
Holcim Business Services s.r.o.	26.6.2014	719 800	603 516
HYDAC Electronic, s.r.o.	26.6.2014	3 129 000	219 677
LEONI Slovakia, spol s r.o. (2014)	26.6.2014	1 435 074	0
SLOVAKTUAL s.r.o.	26.6.2014	2 653 072	215 466
TREVES Slovakia, s.r.o.	26.6.2014	1 483 000	1 206 762
Duslo, a.s.	26.6.2014	58 560 000	0
CCN GROUP Slovakia, s.r.o.	17.9.2015	5 750 000	0
Deltrian Slovakia, s.r.o.	17.9.2015	1 250 000	670 178
BSH Drives & Pumps s.r.o.	17.9.2015	842 831	514 077
EKOLTECH spol. s r. o.	17.9.2015	1 479 127	0
Nemak Slovakia s.r.o.	28.9.2015	3 157 096	3 157 096
KE Prešov Elektrik, s.r.o. (predtým Konfekcion E - SK, s.r.o.)	28.9.2015	2 798 250	2 607 612
SISME SLOVAKIA, s.r.o.	28.9.2015	1 750 000	0
Holcim Business Services s.r.o.	5.11.2015	652 000	434 905
Brose Prievidza, spol. s r.o.	5.11.2015	12 500 000	1 349 572
Honeywell Turbo s. r. o.	5.11.2015	3 930 000	641 000
PRP, s.r.o.	5.11.2015	1 510 624	916 172
Oerlikon Balzers Coating Slovakia, s.r.o.	1.12.2015	4 024 008	134 284
CEMM THOME SK, spol. s r.o.	1.12.2015	824 436	73 267
OSRAM, a.s.	19.1.2016	1 230 000	0
GETRAG FORD Transmissions Slovakia, s.r.o.	18.12.2015	3 000 000	556 986
Matador Automotive Vrāble, a.s.	25.1.2016	4 950 000	3 524 713
BcLoad, s.r.o.	25.1.2016	2 250 000	0
IEE Sensing Slovakia s.r.o.	25.1.2016	4 582 000	0
Midia Agro, s. r. o.	10.3.2016	18 500 000	0
RKN Global Europe s. r. o.	10.3.2016	18 000 000	0
SYRÁREŇ BEL SLOVENSKO a. s.	10.3.2016	1 400 000	0
JASPLASTIK-SK spol. s r.o.	8.3.2016	3 900 000	2 385 341
MAR SK, s.r.o. (2016)	10.3.2016	1 530 000	178 237

Gestamp Nitra, s.r.o.	26.9.2016	9 000 000	0
Kuenz - SK s.r.o.	23.1.2017	1 075 000	130 719
VAW, spol. s r.o.	23.1.2017	677 850	54 893
VERSACO s. r. o.	23.1.2017	531 600	30 720
HYUNNAM SK, s.r.o.	23.1.2017	5 900 000	0
HYCA, s.r.o.	23.1.2017	660 000	0
Yanfeng Slovakia Automotive Interior Systems s.r.o.	23.1.2017	802 574	0
Nemak Slovakia s.r.o.	8.6.2017	6 195 000	2 510 062
Franke Slovakia s.r.o.	25.4.2017	3 900 000	0
FAFRÁK & FAFRÁK v.o.s.	27.2.2017	76 994	0
D&J Design s.r.o.	20.3.2017	910 319	10 500
PCA Slovakia, s.r.o.	15.5.2017	18 626 162	0
Minebea Slovakia s.r.o.	12.6.2017	19 250 000	0
LEYARD EUROPE s.r.o.	19.6.2017	1 050 000	0
Essity Slovakia s.r.o. (SCA Hygiene Products Slovakia, s.r.o.)	4.9.2017	4 000 000	0
SPINEA, s.r.o.	4.9.2017	20 290 021	0
SPOLU	x	658 355 514	260 512 513

Zdroj: MH SR, Spracovanie NKÚ SR